

Analiza financijskih izvještaja DRACO d.o.o. metodom financijskih pokazatelja

Modrić, Matea

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:190275>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-26**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

Analiza financijskih izvještaja DRACO d.o.o.
metodom financijskih pokazatelja

Mentor:

doc. dr. sc. Sandra Pepur

Student:

Matea Modrić bacc. oec.

Split, rujan, 2018.

SADRŽAJ:

1. Uvod	4
1.1. Problem i predmet istraživanja	4
1.2. Ciljevi rada	4
1.3. Metode rada	4
1.4. Doprinos rada	5
1.5. Struktura rada	5
2. Pojam i važnost financijskih izvještaja	6
2.1. Regulatorni okvir financijskih izvještaja	6
2.2. Temeljni financijski izvještaji	8
2.2.1. Bilanca	8
2.2.2. Račun dobitka i gubitka	9
2.2.3. Izvješće o novčanom toku	11
2.2.4. Bilješke uz financijska izvješća	12
2.2.5. Izvješće o promjeni glavnice	12
3. Metode analize financijskih izvještaja	13
3.1. Komparativna analiza	14
3.2. Analiza trenda	14
3.3. Analiza putem pokazatelja	15
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti	15
3.3.2. Pokazatelji menadžmenta imovine	17
3.3.3. Pokazatelji zaduženosti	18
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	20
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	20
4. Analiza uspješnosti poslovanja poduzeća Draco d.o.o. i usporedba s odabranim konkurentima	22
4.1. Općenito o poduzeću Draco d.o.o.	22
4.2. Analiza financijskih izvještaja poduzeća Draco d.o.o.	24
4.2.1. Pokazatelji likvidnosti	24
4.2.2. Pokazatelji zaduženosti	26
4.2.3. Pokazatelji aktivnosti	28
4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti	30
4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti	31
4.3. Postupak horizontalne i vertikalne analize	32
4.4. Usporedna analiza poslovanja poduzeća Draco d.o.o. i odabranih konkurenata	37

5. Zaključak	47
Literatura	49
Popis tablica	50
Popis slika.....	51
Popis grafikona	51
Prilozi.....	52
Sažetak.....	64
Summary	64

1. Uvod

1.1. Problem i predmet istraživanja

Problem ovog rada je u ocjeni uspješnosti poslovanja uz pomoć financijskih izvještaja. Ocjenu uspješnosti poduzeća Draco d.o.o. provesti će se uz pomoć horizontalne, vertikalne analize i analize putem pokazatelja uzimajući u obzir dostupne podatke.

Predmet ovog rada je analiza poslovne uspješnosti, koja obuhvaća analizu financijskih izvještaja i utvrđivanje ključnih pokazatelja. Svrha utvrđivanja ključnih pokazatelja je u procjeni financijskog stanja i kretanja poduzeća Draco d.o.o. i procjena njegove poslovne sposobnosti. U internim analizama ta procjena treba pomoći menadžmentu da spozna rezultate svojih dosadašnjih aktivnosti i omogući stalna unapređenja. U eksternim analizama ta procjena omogućava pozicioniranje potencijalnih poslovnih partnera u odluci hoće li s njima poslovati. Također, analiza ključnih pokazatelja od presudnog je značenja za financijske institucije pri ocjeni za kreditiranje.¹

1.2. Ciljevi rada

Cilj rada je prikazati važnost i vrste analize financijskih izvještaja te na primjeru poduzeća Draco d.o.o. i informacija iz njegovih financijskih izvještaja utvrditi uspješnost poslovanja. Analiza financijskih izvještaja predstavlja važan alat poduzetnicima, menadžerima, ali i svim zainteresiranim korisnicima, jer pruža jasnu sliku poduzeća. Najčešće korištene metode analize su analiza putem pokazatelja, te horizontalna i vertikalna analiza.

1.3. Metode rada

Metode koje su korištene prilikom pisanja završnog rada su metode:²

- Metoda analize – metoda kojom se složeni pojmovi i zaključci raščlanjuju na jednostavnije dijelove te se ti dijelovi posebno izučavaju.
- Metoda sinteze – metoda kojom se jednostavne misaone tvorevine sastavljaju u složenije, povezujući i izdvojene elemente i procese u jedinstvenu cjelinu.

¹ Belak V.(2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRIF, Zagreb, str 1.

² Zelenika, R.,(2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, str. 323-335

- Komparativna metoda – metoda usporedbe istih ili srodnih činjenica, odnosno utvrđivanje njihove sličnosti i razlika među njima. Ova metoda omogućuje istraživačima da dođu do novih zaključaka koji obogaćuju spoznaju.
- Metoda deskripcije – je postupak jednostavnog opisivanja ili očitavanja činjenica, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja.
- Metoda kompilacije – je postupak preuzimanja tuđih rezultata.
- Metoda klasifikacije – je postupak razvrstavanja predmeta i pojava po sličnostima i međusobnim vezama.

Sve potrebne informacije i podaci prikupljeni su iz stručne literature, online izvora te financijskih izvještaja dostupnih putem registra Financijske agencije te iz poduzeća Draco d.o.o.

1.4. Doprinos rada

Doprinos ovog rada je u primjeni analize putem pokazatelja na primjeru poduzeća. Također doprinos je u usporedbi poslovanja poduzeća s konkurentima, što može biti ujedno i informacija menadžmentu i vlasniku poduzeća.

1.5. Struktura rada

Završni rad podijeljen je na 5 temeljnih cjelina.

U uvodnom poglavlju definiran je problem i ciljevi istraživanja te metode koje su korištene u istraživanju.

Drugi dio rada baziran je na pojam i važnost financijskih izvještaja koji nas uvode u bolje razumijevanje empirijskog djela rada.

Treći dio rada obuhvaća metode analize financijskih izvještaja, koje će se primijeniti u analizi promatranog poduzeća.

Četvrto poglavlje je empirijski dio rada, u kojem je analizirano poslovanje poduzeća Draco d.o.o. kroz vremensko razdoblje od dvije godine (2015. i 2016.).

Zaključno, peto poglavlje predstavlja osvrt na cijeli rad.

2. Pojam i važnost financijskih izvještaja

Poduzeća svoju uspješnost poslovanja iskazuju uz pomoć financijskih informacija. Upravo one predstavljaju rezultate poslovanja izražene u novcu, te se kao glavni izvori financijskih informacija mogu koristiti:³

1. financijski izvještaji, pripremljeni za porezne svrhe i dioničare
2. publikacije analitičara vrijednosnica i izvještaja brokerskih kuća za tvrtke
3. interni izvještaji pripremljeni za potrebe menadžera
4. tržišni podaci.

Ukoliko se želi proučiti poslovanje poduzeća, neophodna je odgovarajuća informacijska podloga. Veći dio tih informacija nastaje u računovodstvu i zapisan je u financijskim izvještajima. Glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća su financijski izvještaji te će se u ovom završnom radu staviti naglasak na te izvještaje i njihovu analizu, te će se u nastavku rada u obzir uzeti samo ovi izvori informacija.

Osnovni cilj financijskih izvještaja je da pruže informaciju o financijskom položaju poduzeća i uspješnosti poslovanja za širi krug korisnika (investitori, zajmodavci, dobavljači, kupci, vlada, javnosti i drugi). Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene. Međutim, financijski izvještaji ne pružaju sve informacije koje su potrebne korisnicima pri donošenju ekonomskih odluka, jer oni uglavnom daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinancijske informacije.⁴

2.1. Regulatorni okvir financijskih izvještaja

Glavni izvor informacija o poslovanju poduzeća su financijski izvještaji, koji sadrže informacije o prošlim aktivnostima i njihovim rezultatima. Zakonom o računovodstvu⁵ određeni su temeljni financijski izvještaji, kao i obveze sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja. Njime se uređuje računovodstvo

³ Vidučić, L.J., (2012.): Financijski menadžment, VIII. Izdanje, RRiF Plus, Zagreb, str. 347.

⁴ Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, ST-TISAK, Split, str. 33.

⁵ Zakon o računovodstvu (ZOR) „Narodne novine“, broj 78/15 i 134/15

poduzetnika, kao i razvrstavanje poduzetnika u grupe određene veličine (mala, srednje velika i velika poduzeća), te propisuje javnu objavu godišnjih financijskih izvještaja.⁶

Godišnji financijski izvještaji sastavljaju se za poslovnu godinu te moraju pružiti istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnost poslovanja poduzetnika. Temeljni financijski izvještaji u Hrvatskoj prema ZOR-u su:⁷

1. Bilanca
2. Račun dobitka i gubitka
3. Izvješća o novčanom toku
4. Bilješke uz financijska izvješća
5. Izvješće o promjeni glavnice.

Svi ti izvještaji međusobno su povezani i upućeni jedni na druge te promatraju li se zajedno, daju predodžbu financijskog stanja poduzeća. Bilanca je statički financijski izvještaj koji daje informacije o imovini, obvezama i kapitalu poduzetnika na određeni dan. Račun dobitka i gubitka dinamički izvještaj, koji upućuje na promjene ekonomskih kategorija, koji daje informacije o prihodima i rashodima za određeno poslovno razdoblje. Izvještaj o novčanom toku je također dinamički izvještaj koji daje informaciju o primljenom i danom novcu poslovnog subjekta u određenom razdoblju. Bilješke uz financijske izvještaje pojašnjavaju pojedine pozicije u računu dobitka i gubitka, bilanci i novčanom toku.⁸

Prema Zakonu o računovodstvu obveznici sastavljanja financijskih izvještaja su poduzetnici, a poduzetnici u smislu ZOR-a su trgovačko društvo i trgovac pojedinac, poslovna jedinica poduzetnika trgovačkog društva sa sjedištem u drugoj državi te podružnica inozemnih poduzetnika u Republici Hrvatskoj.⁹

Za potrebe ovog rada, radi boljeg razumijevanja, analizirat će se malo poduzeće, koje prema zakonu nije obavezno sastavljati svih pet temeljnih financijskih izvještaja. U nastavku će se razmatrati samo oni financijski izvještaji koji su zakonom propisani kao obavezni za male poduzetnike: bilanca, račun dobitka i gubitka te bilješke uz financijska izvješća.

⁶ Ibid., str 374.

⁷ Ibid., str. 375-376.

⁸ Što nam pokazuju osnovni financijski izvještaji [Internet] <http://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/> [pristupljeno 13.10.2017]

⁹ Zakon o računovodstvu, (2016.), NN 78/15, 134/15, VII. Financijski izvještaji, Čl. 19., [Internet], raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, [pristupljeno 13.05.18.]

Prema ZOR-u mali poduzetnici su oni koji od tri kriterija ne prelaze dva, a kriteriji su:¹⁰

1. ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna
2. prihodi 60.000.000,00 kuna
3. prosječan broj radnika tijekom poslovne godine ne prelazi 50 radnika.

Poduzetnik je dužan voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje sukladno ZOR-u poštujući pri tome standarde financijskog izvještavanja. Ako poduzetnik povjeri obavljanje ovakvih poslova drugim pravnim ili fizičkim osobama one moraju biti licencirane za obavljanje istih na temelju posebnog zakona. Poduzetnik, pravne i fizičke osobe dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan zakonom. Računovodstvena dokumentacija obuhvaća knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnje financijske izvještaje. Također, poduzetnik je dužan osigurati da računovodstvena dokumentacija bude točna, potpuna, provjerljiva te zaštićena od oštećenja i promjena.¹¹

2.2. Temeljni financijski izvještaji

2.2.1. Bilanca

Izvještaj o financijskom položaju, bilanca, je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza poduzetnika na određeni datum, najčešće na kraju fiskalne godine. Bilanca daje prikaz financijske pozicije poduzeća, tj. podatke temeljene na povijesnim troškovima, a ne na tržišnim vrijednostima, stoga daje samo opću procjenu vrijednosti poduzeća. Sastoji se od dva dijela: aktive i pasive. Aktiva predstavlja imovinu poduzetnika koja se dijeli prema ročnosti na kratkotrajnu i dugotrajnu, dok pasiva predstavlja potraživanja prema imovini poduzeća to jest obveze – novac koji se duguje vjerovnicima te vlasnički kapital ili neto vrijednost poduzeća – razlika ukupne imovine i obveza poduzeća. Pravilo bilance je da se ukupne stavke aktive i pasive moraju poklapati te da bilanca mora dati odgovore na pitanja o likvidnosti, financijskoj snazi, zaduženosti, položaju poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje.¹²

¹⁰ Zakon o računovodstvu, (2016.), NN 78/15, 134/15, VII. Financijski izvještaji, Čl. 19., [Internet], raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, [pristupljeno 13.10.17.]

¹¹ Ibid.

¹² Vidučić, Lj., op. cit., str. 376.

Tablica 1: Prikaz skraćene bilance (na određen datum)

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	A. Kapital i rezerve
B. Dugotrajna imovina	1. Upisani kapital
1. Nematerijalna imovina	2. Premija na emitiranje dionice
2. Materijalna imovina	3. Revalorizacijska rezerva
3. Financijska imovina	4. Rezerve
4. Potraživanja	5. Zadržani dobitak ili preneseni gubitak
C. Kratkotrajna imovina	6. Dobitak ili gubitak tekuće godine
1. Zalihe	B. Dugoročna rezerviranja
2. Potraživanja	C. Dugoročne obveze
3. Financijska imovina	D. Kratkoročne obveze
4. Novac u banci i blagajni	E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	F. Ukupno pasiva
E. Gubitak iznad visine kapitala	G. Izvanbilančni zapisi
F. Ukupna aktiva	
G. Izvanbilančni zapisi	

Izvor: Vidučić, Lj., (2012.): Financijski menadžment, VIII. Izdanje, RRiF Plus, Zagreb, str.377

2.2.2. Račun dobitka i gubitka

Račun dobitka i gubitka je financijski izvještaj koji pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća u određenom vremenskom razdoblju. Sadrži prikaz svih prihoda, rashoda i financijskog rezultata, te pokazuje profitabilnost poslovanja poduzeća u određenom obračunskom razdoblju. Zakon o računovodstvu dijeli prihode i rashode na tri skupine. Prihodi se dijele na poslovne prihode, prihode od financiranja, te izvanredne prihode, a rashodi na poslovne rashode, financijske rashode te izvanredne rashode, pri čemu su prve dvije skupine prihoda i rashoda iz redovnog poslovanja.¹³

¹³ Vidučić, Lj., op.cit., str.378

Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobitka i gubitka

Redni br.	Pozicija
1.	Prihodi iz osnovne djelatnosti
2.	Rashodi iz osnovne djelatnosti
3.	Prihodi iz drugih aktivnosti
4.	Rashodi iz drugih aktivnosti
5.	Izvanredni prihodi
6.	Izvanredni rashodi
7.	Dobitak prije oporezivanja (1+3+5 minus 2+4+6)
8.	Gubitak prije oporezivanja (2+4+6 minus 1+3+5)
9.	Porez na dobitak ili gubitak.
10.	Dobitak financijske godine (7-9)
11.	Gubitak financijske godine (8+9 ili 9-7)

Izvor: Vidučić, L.J., (2012.): Financijski menadžment, VIII. Izdanje, RRiF Plus, Zagreb, str. 379.

Tablica 2. prikazuje skraćen prikaz računa dobitka i gubitka, iz koje se može jasno vidjeti da se sastoji od prihoda, rashoda i financijskog rezultata. Ako su u prihodi veći od rashoda, poduzeće ostvaruje dobit, i obrnuto gubitak, kada su rashodi veći od prihoda.

Tablica 3: Račun dobitka i gubitka s više razina dobitka

Prihodi od prodaje
-Troškovi za prodano
= <i>Profitna marža</i>
-Prodajni, opći i administrativni troškovi
= <i>Dobitak iz poslovanja (EBIT)</i>
-Troškovi financiranja (kamate, leasing)
= <i>Dobitak prije oporezivanja (EBIT)</i>
-Porez na dobitak
= <i>Neto dobitak</i>

Izvor: Vidučić, L.J., (2012.): Financijski menadžment, VIII. Izdanje, RRiF Plus, Zagreb, str. 380.

Račun dobitka i gubitka u kojem je prikazano nekoliko razina dobitka, Tablica 3, daje više informacija u odnosu na samo bruto i neto dobit. Bruto profitna marža se dobiva odbijanjem od

prihoda troškove za prodano, uključujući amortizaciju i leasing naknade. Ako se od bruto marže odbiju opći, prodajni i administrativni troškovi dobiva se dobitak iz poslovanja – zarada prije poreza i kamata ili EBIT (engl. earnings before interest and taxes). Odbijanjem troškova financiranja od zarade prije poreza i kamata dobiva se dobitak prije oporezivanja ili EBT (engl. earnings before taxes) . Neto dobit, koji ostaje vlasniku poduzeća nakon raspodjele dobiti, se dobiva odbijanjem korporacijskog poreza od dobitka prije oporezivanja.¹⁴

2.2.3. Izvješće o novčanom toku

Izvješće o novčanom toku daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, također predstavlja bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem.¹⁵ Bilješke prikazuju niz različitih informacija koje direktno nisu vidljive iz financijskih izvještaja. Sastavljaju se sukladno zakonskim propisima i računovodstvenim načelima i standardima. Da bi se izvješće moglo izraditi potrebno je koristiti podatke iz računa dobitka i gubitka za promatrano razdoblje, te podatke iz početne i završne bilance za dano razdoblje.

U izvješću se tijekovi klasificiraju prema aktivnostima, i to na tijekove od:¹⁶

1. Poslovne aktivnosti,
2. Investicijske aktivnosti,
3. Financijske aktivnosti.

Poslovne aktivnosti vezane su za tekuće poslovanje poduzeća i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze, te amortizaciju. Svrha ovih aktivnosti je ostvarenje neto dobitka. Investicijske aktivnosti rezultat su investiranja i dezinvestiranja u realnu imovinu, te dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u financijsku imovinu. Financijske aktivnosti rezultat su prikupljanja novca za tekuće poslovanje i investiranje poduzeća.¹⁷

¹⁴ Vidučić, Lj., op. cit., str. 379.

¹⁵ Ibid., str. 381.

¹⁶ Ibid., str. 381.

¹⁷ Ibid., str. 381.

Novčani tijekovi od poslovnih aktivnosti mogu se prikazati direktnom metodom (prikazom glavnih grupa bruto novčanih primitaka i izdataka) i indirektnom metodom (na temelju bilance i računa dobitka i gubitka).¹⁸

2.2.4. Bilješke uz financijska izvješća

Bilješke uz financijska izvješća predstavljaju detaljnu dopunu i razradu podataka iz bilance i računa dobitka i gubitka. Bilješke razrađuju niz podataka koji nisu vidljive iz financijskih izvješća. One služe radi smislene prezentacije ključnih informacija. Svode se na dvije osnovne grupe bilješki: one koje objašnjavaju računovodstvene politike koje su primjenjive u izradi izvješća, te ostale podatke koji su važni za razumijevanje izvješća. O točnosti i razumljivosti podataka, koji će biti prezentirani u bilješkama, odlučuje direktor poduzeća. Zbog straha od otkrivanja previše informacija konkurenciji, bilješke znaju biti nepotpune i nejasne. Bilješke uz financijska izvješća nisu standardni izvještaji što znači da se one sastavljaju u slobodnoj formi, međutim usprkos tomu one i dalje moraju slijediti načela jasnoće, potpunosti i preglednosti.¹⁹

2.2.5. Izvješće o promjeni glavnice

Izvješće o promjeni glavnice sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenih stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja. Svrha izvještaja je dati prikaz neto vrijednosti poduzeća.²⁰

¹⁸ Ibid., str. 381.

¹⁹ Ibid., str. 385.

²⁰ Ibid., str. 385.

3. Metode analize financijskih izvještaja

Financijske informacije služe da njihovi korisnici dobiju uvid u financijsko stanje poduzeća, o likvidnosti, efikasnosti o upravljanju imovinom i profitabilnosti tj. procjeni perspektive razvitka, podatke o broju i trendu zaposlenih, poštivanju ekoloških standarda, sigurnosti na radu, podmirivanju obaveza i doprinosa.

Svrha analize financijskih izvještaja je procjena trenda, veličine, dinamike i rizičnosti budućih gotovinskih tijekova poduzeća. Radi stjecanja cjelovite i objektivne slike o poduzeću, potrebno je dobivene rezultate procijeniti uz pravilan izbor pokazatelja. U tu svrhu analiza se može provoditi putem sljedećih metoda:²¹

1. Komparativnom analizom
2. Analizom trenda
3. Analizom putem financijskih pokazatelja.

Financijski pokazatelji nastaju stavljanjem u odnos podatke iz jednog ili više izvještaja. Komparativna analiza provodi se usporedbom izabranih financijskih pokazatelja poduzeća s: povijesnim pokazateljima, pokazateljima konkurencije tj. djelatnosti u kojoj poduzeće djeluje, te s planiranim veličinama. Analiza trenda daje uvid u kretanje financijskog stanja poduzeća kroz vrijeme.²²

Glavna svrha ovog rada je analizirati financijske izvještaje kako bi se utvrdilo financijsko stanje poduzeća Draco d.o.o. te će se veća važnost dati analizi financijskih pokazatelja. Promatrati će se poslovanje poduzeća za 2015. i 2016. godinu. Putem komparativne analize, uspoređivati će se financijski pokazatelji poduzeća Draco d.o.o. s njegovim glavnim konkurentima Mapei d.o.o. i SIKA d.o.o. i to za 2016. godinu. Povezanost komparativne analize i analize trenda je u usporedbi povijesnih pokazatelja za razdoblje 2015. i 2016. godinu.

²¹ Ibid., str. 386.

²² Ibid., str 387.

3.1. Komparativna analiza

Komparativna analiza provodi se usporedbom izabranih financijskih pokazatelja poduzeća s povijesnim pokazateljima, pokazateljima konkurencije te planiranim veličinama. Prva metoda, analiza povijesnih pokazatelja, ujedno i analiza trenda, provodi se usporedbom pokazatelja u dva ili više uzastopnih izvještajnih razdoblja. Druga metoda, jest usporedba podataka s konkurencijom radi procjene poduzeća u budućnosti. Ova usporedba se može vršiti usporedbom financijskih pokazatelja poduzeća s prosječnim pokazateljima konkurenata. Treća metoda komparacije je usporedba s planiranim veličinama. Kod procjene performansi poduzeća i menadžmenta u određenom razdoblju koristi se usporedba pokazatelja s veličinama izračunatim na bazi planskih izvještaja.²³

3.2. Analiza trenda

Analiza trenda daje uvid u kretanje financijskog stanja poduzeća kroz vrijeme. Pored usporedbe financijskih pokazatelja izračunatih za više sukcesivnih izvještaja, ova analiza može se provesti trendnih – indeksiranih izvještaja (horizontalna analiza) i izvještaja uobičajene veličine – strukturnih izvještaja (vertikalna analiza), a često se koristi u kombinaciji s komparativnom analizom.²⁴

Horizontalna analiza bilance i računa dobitka i gubitka, pruža informacije o apsolutnim promjenama pojedinih stavki u izvještajima. Izvještaji se pripremaju na način da se tijekom određenog razdoblja stavke sukcesivnih izvještaja podijele sa stavkama iz izvještaja koje je odabrano kao bazni ili standardni izvještaj.²⁵ Ova analiza omogućava usporedbu pojedinih stavki u dužem razdoblju, kako bi se otkrile promjene. Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajne promjene u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvještaja ili na primjer inflacija. Tada se prvo moraju uskladiti bitne stavke da bi ova analiza imala smisla.²⁶

Pod vertikalnom analizom se podrazumijeva usporedba financijskih podataka u jednoj godini. Kod bilance se aktiva ili pasiva izjednačavaju sa 100, a ostale pozicije se izražavaju kao

²³ Vidučić, op. cit., str. 387.

²⁴ Ibid., str. 387.

²⁵ Ibid., str. 387.

²⁶ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S.: Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke; <https://hrcak.srce.hr/file/126288> [27.11.2017]

postotak ukupne aktive ili pasive. U računu dobitka i gubitka obično se ukupni prihodi izjednačava sa 100, što znači da se pojedine pozicije izvještaja o dobiti izražavaju kao postotak od ukupnih prihoda. Ova analiza je naročito dobra u slučajevima inflacije, kada apsolutni brojevi ne govore puno sami za sebe.²⁷

3.3. Analiza putem pokazatelja

Analiza putem pokazatelja predstavlja jednu od najčešće korištenih analiza. Ona predstavlja prvu fazu financijske analize, povezivanjem stavki jednog ili dvaju izvještaja, bilo knjigovodstvenih ili tržišnih podataka. Pokazuje povezanost između računa u financijskim izvještajima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja poduzeća. Ovu analizu moguće je vršiti preko niza pokazatelja, koji se klasificiraju u skupine prema tome kojim segmentima financijskog stanja poslovanja poduzeća se analiziraju. Klasifikacija financijskih pokazatelja.²⁸

1. Pokazatelji likvidnosti
2. Pokazatelji menadžmenta imovine (efikasnosti, aktivnosti)
3. Pokazatelji menadžmenta duga (zaduženosti)
4. Pokazatelji ekonomičnosti
5. Pokazatelji profitabilnosti (rentabilnosti).

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je svojstvo imovine da se može pretvoriti u gotovinu za pokriće obveza. Poduzeća u svom poslovanju teže pravovremenom podmirivanju svojih obveza. Pokazatelj likvidnosti se koristi za procjenu sposobnosti poduzeća da s kratkotrajnom imovinom (gotovinom ili imovinom koja se može u kratkom roku konvertirati u gotovinu) podmiri kratkoročne obveze. Subjekti koji su zainteresirani za ovaj pokazatelj su dobavljači proizvoda i usluga kao i vjerovnici koji poduzeću odobravaju kratkoročne kredite.

²⁷ Žager et al.op.cit., str. 230.

²⁸ Vidučić, L.J., str. 392.

Najčešći pokazatelji likvidnosti:²⁹

1. Koeficijent tekuće likvidnosti
2. Koeficijent ubrzane likvidnosti
3. Koeficijent trenutne likvidnosti
4. Koeficijent financijske stabilnosti

Koeficijent (pokazatelj) tekuće likvidnosti te koeficijent ubrzane likvidnosti su najčešće korišteni pokazatelji, oni su čisti brojevi koji se ne izražavaju ni u kakvim jedinicama. Pokazatelj tekuće likvidnosti računa se po formuli:

$$\text{koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (1)$$

Preporuča se da ovaj koeficijent iznosi 2, a po nekima 1,5, kako poduzeće ne bi imalo problema u izvršavanju svojih kratkoročnih obveza, tj. problema nelikvidnosti. Ni pokazatelj 1 ne mora biti zabrinjavajući ako poduzeće dobro upravlja potraživanjima i zalihama. Previsok pokazatelj upućuje na slabo upravljanje kratkotrajnom imovinom, nekonkurentne zalihe ili pak slabo korištenje kratkoročnih kredita, što ima za posljedicu negativan utjecaj na dugoročnu profitabilnost tvrtke. Nizak pokazatelj može upućivati na potrebno povećanje ulaganja u neki oblik kratkotrajne imovine, ili da neki od oblika kratkoročnih obveza treba smanjiti.³⁰

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje može li poduzeće udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom najlikvidnije imovine. Poželjno je da bude jednak ili veći od 1, a računa se po formuli:

$$\text{koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{tekuća imovina} - \text{zali}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (2)$$

Ako je pokazatelj visok, potrebno je unaprijediti upravljanje gotovinom radi smanjenja suviška gotovine, ili smanjiti kratkotrajnu u korist dugotrajne imovine.³¹

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kakva je sposobnost poduzeća da trenutno udovolji kratkoročnim obvezama. Ovaj pokazatelj može dovesti u zabludu, npr. ako je na dan utvrđivanja pristigla uplata na žiro račun, korisnik će zaključiti da je poduzeće likvidno, jer će pokazatelj bit relativno visok. Računa se po formuli:

²⁹ Žager, K.; Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 248.

³⁰ Vidučić Lj., op. cit., str. 393.

³¹ Ibid., str. 394.

$$\text{koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}} \quad (3)$$

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugotrajne obveze. Ako je koeficijent manji od 1 znači da se kratkotrajna imovina financira dijelom iz dugoročnih izvora, a dugotrajna imovina se financira iz kratkoročnih obveza kada je pokazatelj veći od 1. Računa se po formuli:

$$\text{koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}} \quad (4)$$

Osim navedenih pokazatelja, u pokazatelje likvidnosti često se uključuje Neto radni kapital, koji se temelji na razlici kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. On nam pokazuje koliko se kratkotrajne imovine financiralo iz dugoročnih izvora. Ako poduzeće ima više neto radnog kapitala, to znači da je njegova likvidnost i financijska stabilnost veća. Upravo se ovaj koeficijent naziva rezervom likvidnosti, rezervom financijske stabilnosti ili rezervom sigurnosti poslovanja.³²

3.3.2. Pokazatelji menadžmenta imovine

Pokazatelj menadžmenta imovine, još se naziva i pokazatelj aktivnosti, mjeri efikasnost kojom se upravlja imovinom poduzeća za ocjenu njene poslovne efikasnosti.³³ On općenito prikazuje brzinu cirkulacije sredstava u poslovnom procesu, odnosno koliko se na jedinicu uložene imovine ostvari jedinica prihoda. Bolje je što je pokazatelj što veći, odnosno da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće.³⁴ Tablica 4. prikazuje pokazatelje aktivnosti te pripadajuće formule za njihov izračun.

Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrta uk. imovine	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Koeficijent obrta kr. imovine	ukupni prihodi	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihodi od prodaje	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja	broj dana u godini	koef. obrta potraživanja

³² Janus A., (2010): Analiza financijskih izvještaja pomoću pojedinačnih pokazatelja, [Internet] <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/ja14112010.pdf>, [pristupljeno 27.11.2017]

³³ Vidučić, op. cit., str. 395.

³⁴ Žager, et al., op. cit., str. 251.

Koeficijent obrta zaliha	troškovi za prodano	zalihe
Dani vezivanja	broj dana u godini	koeficijent obrta zaliha

Izvor: Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, str. 252.

Svi navedeni pokazatelji, utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Na temelju koeficijenta obrta potraživanja moguće je utvrditi i prosječno trajanje naplate potraživanja, odnosno prosječan broj dana potreban da se promatrana potraživanja naplate. Što je vrijeme kraće, poduzetnik brže dolazi do sredstava. Na temelju koeficijenta obrta zaliha mogu se utvrditi dani vezivanja, odnosno prosječan broj dana potrebnih da se postojeće zalihe prodaju tj. pretvore u potraživanje. Manji broj dana za poduzetnika je povoljniji.³⁵

Koeficijent obrta ukupne imovine govori koliko se puta ukupna imovina poduzeća obrne u tijeku jedne godine, odnosno koliko poduzeće uspješno koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Najčešće korišten pokazatelj koji izražava veličinu imovine potrebne za postizanje određene razine prodaje. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko se puta kratkotrajna imovina obrne tijekom jedne godine. Mjeri relativnu efikasnost kojom poduzeće rabi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda.³⁶

3.3.3. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji menadžmenta duga ili pokazatelji zaduženosti koriste se za procjenu financijskog rizika poduzeća. U ovoj analizi važne su dvije vrste pokazatelja zaduženosti:³⁷

1. Pokazatelji na temelju stavljanja u omjer stavke bilance radi utvrđivanja razmjera u kojem se imovina financirala posuđenim sredstvima.
2. Pokazatelji na temelju računa dobitka i gubitka radi utvrđivanja koliko su puta fiksne naknade pokriveno dobitkom.

Tablica 5. prikazuje sedam pokazatelja zaduženosti te pripadajuće formule za njihov izračun.

³⁵ Žager, et al., op. cit., str. 251.

³⁶ Financijska analiza pokazatelja [Internet]:

https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf [27.11.2017]

³⁷ Vidučić, L.J., op. cit., str. 399.

Tablica 5: Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koef. vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
Koef. financiranja	ukupne obveze	glavnica
Pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	kamate
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, str. 251.

Najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja, oni se formiraju na temelju bilance i zbog toga odražavaju statičku zaduženost. Ti pokazatelji su odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice), te koliko imovine je financirano iz tuđeg kapitala (obveza). Smatra se da poduzeće nije prekomjerno zaduženo ako je udio duga u izvorima sredstava 50%.³⁸

Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti upozoravaju na dinamičku zaduženost jer dug razmatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja. Ovi se pokazatelji utvrđuju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka i bilance. Pri utvrđivanju pokrića troškova kamata razmatra se koliko puta su kamate pokrivena ostvarenim iznosom bruto dobiti. Ako je to pokriće veće, zaduženost je manja i obrnuto, dok kod faktora zaduženosti manji faktor znači manju zaduženost. Faktor zaduženosti odražava broj godina potrebnih za pokriće postojećih obveza.³⁹

Stupanj pokrića I i II računaju se na temelju podataka iz bilance. Kod njih se razmatra pokriće dugotrajne imovine glavnicom tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Vrijednost stupanj pokrića II uvijek mora biti veći od 1, jer se dio dugoročnih izvora mora iskoristiti za financiranje kratkotrajne imovine, zbog održavanja likvidnosti. Zbog toga je pokazatelje stupnja pokrića moguće razmatrati kao i pokazatelje likvidnosti.⁴⁰

³⁸ Žager, et al., op. cit., str. 250.

³⁹ Ibid., str. 250.

⁴⁰ Ibid., str. 251.

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti, prikazani u tablici 6., mjere odnos prihoda i rashoda, pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Iz toga proizlazi da se ti pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Oni općenito pokazuju koliko se novčanih jedinica prihoda ostvari po jednoj novčanoj jedinici rashoda. Pokazatelji bi trebali biti što veći, barem veći od 1, posebno pokazatelj ukupne ekonomičnosti i ekonomičnosti poslovanja.⁴¹

Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost uk. poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost ekon. prodaje/poslovanja	prihodi od prodaje	rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi

Izvor: Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, str. 252.

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade poduzeća, odnosno pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnosti ostvarenja profita. Profitabilnost se može mjeriti u odnosu na obujam prodaje (bruto i neto profitna marža) i u odnosu na ulaganja (profitabilnost imovine i vlastitog kapitala), a izražava se u postotku. Svi pokazatelji, prikazani u tablici 7., trebali bi biti što veći, jer niska profitabilnost može ukazivati na propast poduzeća u budućnosti.⁴²

Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Bruto profitna marža	dobit prije poreza i kamata	ukupni prihodi
Neto profitna marža	neto dobit + kamate	ukupni prihodi
Rentabilnost imovine (ROA)	dobit prije poreza i kamata	ukupna imovina
Rentabilnost glavnice (ROE)	neto dobit	vlastiti kapital

Izvor: Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, str. 253.

⁴¹ Ibid., str. 252.

⁴² Vidučić, op. cit., str. 401.

Bruto profitna marža i neto profitna marža razlikuju se u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja, a računaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Ako se usporede ova dva pokazatelja, tada vidimo koliko je porezno opterećenje u odnosu na ukupno ostvareni prihod.⁴³

Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Pokazatelj povrata na imovinu (ROA) pokazuje sposobnost poduzeća da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit. ROA nam govori koliko ostvarimo dobiti prije poreza i kamata na svaku novčanu jedinicu uloženu u imovinu. Pokazatelj povrata na vlastiti kapital (ROE) pokazuje koliki je povrat na uloženi kapital.⁴⁴

⁴³ Žager, et al., op. cit., str. 253.

⁴⁴ Ibid., str. 253.

4. Analiza uspješnosti poslovanja poduzeća Draco d.o.o. i usporedba s odabranim konkurentima

4.1. Općenito o poduzeću Draco d.o.o.

Draco d.o.o. je tvrtka specijalizirana za hidroizolacijske sisteme i proizvodnju žbuke, kao i veleprodaju i maloprodaju svojih proizvoda. Poduzeće je osnovano 1997. godine kako bi pružilo najbolja tehnička rješenja i stručnost na gradilištu. Poslije desetljeća iskustva u građevinarstvu i na području hidroizolacija suočili su se s time da tradicionalni sistemi nisu mogli riješiti probleme te su odlučili uvesti na tržište nove tehnologije. Osim Hrvatske i Bosne i Hercegovine, poduzeće 2009. godine ulazi na tržište Srbije, te 2015. godine i na područje Crne Gore.

Vizija poduzeća je biti inovativno i pošteno međunarodno poduzeće te prvi izvor za hidroizolacijska rješenja. Misija njihovog odjela istraživanja i razvoja, te tehničkog odjela je da dizajniraju i razviju najbolje hidroizolacijske proizvode i sustave koji će u stvarnosti odgovoriti na konstrukcijske zahtjeve modernog doba, te proizvesti tehnološki inovativne hidroizolacijske proizvode i projektirati tehničke sustave koji će korisnicima pružiti izvan serijsku vrijednost i posvećeni su pružanju specifičnih rješenja za svaku situaciju jer ne postoji univerzalno rješenje za svaki pojedini slučaj. Odjel istraživanja i razvoja usredotočen je na stvaranje proizvoda koji su učinkoviti i jednostavni za ugradnju. Kreću od jednostavnih ideja i sirovina, a njihovim kombiniranjem stvaraju inovativne i učinkovite proizvode. Prilikom proizvodnje provodi se stalna kontrola kvalitete kako samih sirovina tako i svake serije gotovih proizvoda. Kako bi osigurali visoku kvalitetu, svi procesi su certificirani sustavom upravljanja kvalitetom ISO 9001. Posebnu pozornost posvećuju zaštiti okoliša što potvrđuje certifikat ISO 14001.⁴⁵

Draco d.o.o. je sudjelovao sa svojim proizvodima na mnogim projektima. Tako se mogu istaknuti projekti izgradnje tvornice lijekova JGL u Rijeci, 2015. godine, gdje je poduzeće imalo visoke zahtjeve za hidroizolaciju konstrukcije tla tvornice, kao i hidroizolaciju ravnih krovova. Ovi hidroizolacijski sustavi morali su u potpunosti udovoljavati specifičnim i sterilnim uvjetima koji vladaju u farmaceutskoj industriji. Izgradnji Građevinskog fakulteta u Osijeku, hidroizolacijski izolirati konstrukcije tla da budu potpuno vodonepropusna. Poseban izazov bio je rijeku Dravu odvojiti od zgrade fakulteta. Sudjeluju i na izgradnji poslovnih tornjeva

⁴⁵Službena stranica poduzeća: <http://www.dracomerx.com/o-nama/> [pristupljeno 10.12.2017]

Westgate Split, hotelu Radisson u Splitu; Aquaparku Istralandia u Brtonigli; nekoliko poslovnih objekata dućana Lidl, i na još mnogo projekata kojima je potrebna hidroizolacija građevina.

Tablica 8: Opći podaci o poduzetniku

Naziv poduzetnika	DRACO d.o.o.
Adresa	Solin, Draškovićeve 4
Osobni identifikacijski broj (Porezna uprava)	08658331098
Matični broj	1331388
Oblik vlasništva	Poduzeće u privatnom vlasništvu
Veličina	Mali
Naziv razreda djelatnosti (šifra NKD)	Proizvodnja žbuke (2364)
Broj poduzetnika u razredu	13
Broj poduzetnika iste veličine u razredu	5
Broj gubitaša u razredu	2
Broj dobitaša u razredu	11

Izvor: FINA

Poduzeće je osnovano kao društvo s ograničenom odgovornošću, te je prema veličini rangirano kao malo poduzeće pa sukladno tome nije dužno sastavljati izvještaj o promjenama kapitala ni izvještaj o novčanom toku, već samo bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.

Draco d.o.o. u svojoj glavnoj djelatnosti ima udio od 5,02% i nalazi se na 4. mjestu obzirom na ukupne prihode. Sveukupno u djelatnosti proizvodnja žbuke (2364) postoji 13 subjekata. Prvih 10 subjekata u djelatnosti drži udio od 99,88%. unutar djelatnosti obzirom na veličinu postoji: 4 mikro, 6 malih, 2 srednje velika i jedno veliko poduzeće.

Tablica 9: Udio poduzeća prema ukupnom prihodu za 2016. godinu

Rang	Naziv poduzeća	Udio u top 10	Udio u djelatnosti
1.	SAMOBORKA d.d.	40,32%	40,27%
2.	ROFIX d.o.o.	22,69%	22,67%
3.	BAUMIT CROATIA d.o.o.	14,5%	14,48%
4.	DRACO d.o.o.	5,03%	5,02%
5.	LASSELSBERGER – KNAUF d.o.o.	4,75%	4,75%
6.	SAMOBORKA SPLIT d.o.o.	4,75%	4,74%

7.	Sto Ges m.b.H.	3,85%	3,85%
8.	Termo-line d.o.o.	2,8%	2,79%
9.	ARP d.o.o.	1,12%	1,12%
10.	DURAFLEX d.o.o.	0,19%	0,19%
	Ostali u djelatnosti:		0,12%

Izvor: Bisnode

4.2. Analiza financijskih izvještaja poduzeća Draco d.o.o.

Budući da su financijski izvještaji ključni za stvaranje slike o efikasnosti poslovanja poduzeća, oni predstavljaju glavne inpute za analizu uspješnosti poduzeća. Tako je u ovom radu prvi korak u analizi poslovanja poduzeća Draco d.o.o. analiza putem pojedinačnih pokazatelja, a to su redom pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Oni nam daju podatke o profitabilnosti, efikasnom upravljanju aktivom, solventnosti i likvidnosti, te omogućuju usporedbu pokazatelja uspješnosti s ostalim poduzećima. U ovom dijelu rada, u tablicama 10-14, prikazat će se dobiveni koeficijenti, dok se potpuni izračun nalazi u prilogima na stranicama 59.-64.

4.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti, kao što je već prije napisano, mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Dobra likvidnost smanjuje rizik od mogućeg financijskog sloma poduzeća. Tablica 10. prikazuje izračunate vrijednosti pokazatelja likvidnosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.

Tablica 10: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Draco d.o.o. i njihovi iznosi za 2015. i 2016. godinu

Pokazatelji likvidnosti	2015.	2016.
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,24	1,29
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,91	0,99
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,07	0,02
Koeficijent financijske stabilnosti	0,98	0,92

Izvor: Izračun autora prema financijskim izvještajima

Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje koliko su kratkoročne obveze poduzeća pokrivene kratkotrajnom imovinom. Iako je poželjno da ovaj koeficijent iznosi 1,5, ni pokazatelj 1 ne mora biti zabrinjavajući ako poduzeće dobro upravlja zalihama i potraživanjima. Temeljem analize kroz promatrano razdoblje, možemo zaključiti da je poduzeće likvidno. Koeficijent tekuće likvidnosti u 2016. godini je porastao za 4,03% u odnosu na prethodnu godinu.

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje u kojem stupnju su kratkoročne obveze pokrivene kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe. Omjer bi trebao biti 1 ili veći od 1, što u ovom slučaju nije. Poduzeće da bi održalo normalnu likvidnost, moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza. Iz analize se uočava da je poduzeće povećalo koeficijent u 2016. godini za 9,71%, u odnosu na prethodnu godinu.

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća da iz gotovine podmiri svoje kratkoročne obveze. Ovaj pokazatelj nije najbolja mjera likvidnosti, jer pokazuje vrijednost novca na točno određen dan, i može zbog toga dovesti u zabludu. Pokazatelj trenutne likvidnosti pokazuje trenutnu sposobnost podmirivanja obveza te za poduzeće Draco d.o.o. u 2016. godini iznosi 0,02.

Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje u kojem omjeru se dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Poželjna vrijednost tog koeficijenta manja je od 1. Što je vrijednost ovog pokazatelja manja od 1, to je likvidnost i financijska stabilnost veća. Iz analize se vidi da taj koeficijent iznosi u oba razdoblja manje od 1, što znači da se iz dijela dugoročnih izvora financira kratkotrajna imovina, te da je financijska stabilnost poduzeća zadovoljavajuća. Financijska stabilnost u 2016. godini povećala za 5,33% u odnosu na prethodnu godinu.

4.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala, tj. odnos tuđeg i vlastitog kapitala. Mjere do koje se granice poduzeće financiralo iz tuđih izvora. Tablica 11. prikazuje izračunate vrijednosti pokazatelja zaduženosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.

Tablica 11: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Draco d.o.o. i njihovi iznosi za 2015. i 2016. godinu.

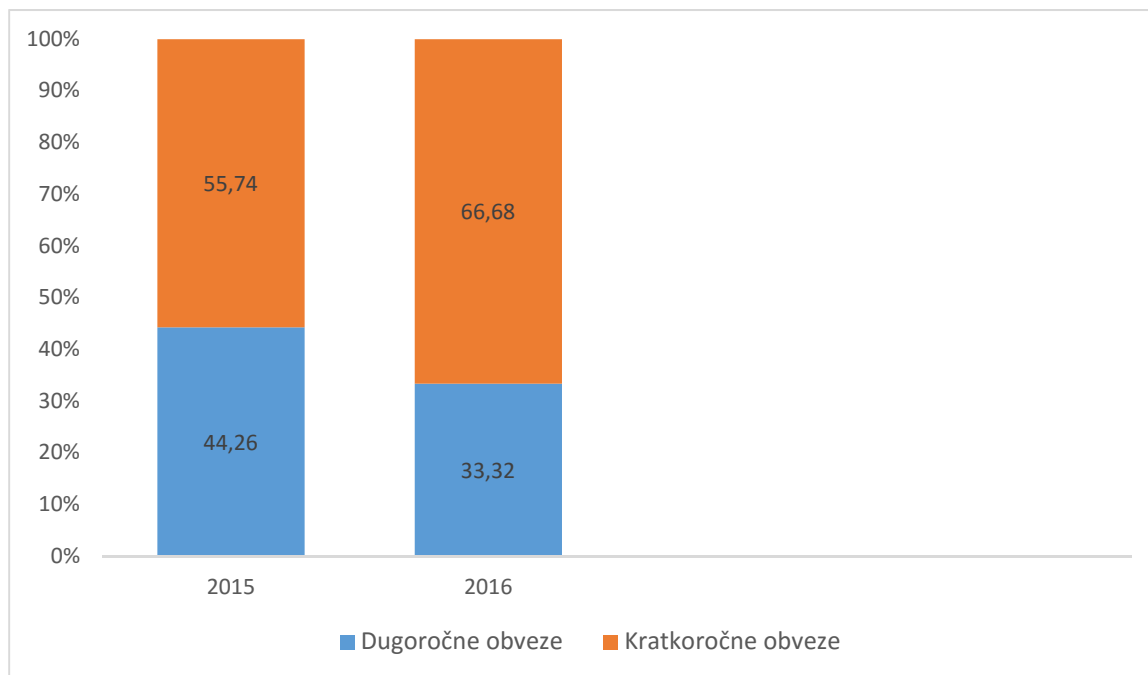
Pokazatelji zaduženosti	2015.	2016.
Koeficijent zaduženosti	0,77	0,70
Koeficijent vlastitog financiranja	0,24	0,31
Koeficijent financiranja	3,18	2,16
Pokriće troška kamata	3,58	4,35
Faktor zaduženosti	8,92	5,77
Stupanj pokrića I	0,46	0,65
Stupanj pokrića II	1,03	1,08

Izvor: Izračun autora prema financijskim izvještajima

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, i obrnuto. U pravilu bi vrijednost koeficijenta trebala biti 50% ili manja. Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko se imovine financiralo iz vlastitih izvora. Smatra se da poduzetnik nije prekomjerno zadužen ako je udio duga u izvorima sredstava do 50%.

Iz izračunatih koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja može se uočiti da se poduzeće u 2016. godini financiralo 70% iz tuđih sredstava, a samo 30% iz vlastitih. Uspoređujući podatke s prethodnom godinom, poduzeće se u 2016. godini 28% više financira iz vlastitih sredstava.

Grafikon 1: Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u ukupnim obvezama poduzeća Draco d.o.o.

Izvor: Vlastiti prikaz

Obveze se, prema rokovima dospijeca dijele na dugoročne i kratkoročne obveze. Iz koeficijenta zaduženosti vidljivo je da se sa preko 70% poduzeće financira iz tuđih sredstava, od toga udio kratkoročnih obveza u ukupnim obvezama, vidljivo u grafikonu 1., je preko 50%. Dugoročne obveze su uglavnom obveze prema kreditnim institucijama i dospijevaju na naplatu u roku dužem od godine dana. Udio dugoročnih obveza u ukupnim obvezama, u 2016. godini iznosilo je 33,32%. Usporedno s 2015. godini, poduzeće je otplatilo dio svojih dugoročnih obveza prema kreditnim institucijama. Kratkoročne obveze su sve one obveze koje poduzeće mora podmiriti u roku manjem od godine dana. U kratkoročne obveze spadaju obveze prema dobavljačima, zaposlenicima, obveze za poreze i doprinose, pozajmice i druge kreditne obveze.

Koeficijent financiranja pokazuje odnos duga i glavnice. Ako je pokazatelj veći od jedan onda poduzeće intenzivnije koristi financijsku polugu. Kao što se moglo i kod koeficijenta zaduženosti uočiti da se poduzeće više koristi vanjskim izvorima financiranja, i ovaj koeficijent potvrđuje da poduzeće intenzivnije koristi financijsku polugu. U odnosu na 2015. godinu, poduzeće je u 2016. godini otplatilo dio svojih dugoročnih obveza, pa se ovaj koeficijent smanjio za 29%.

Pokriće troška kamata pokazuje koliko puta su kamate pokrivena ostvarenim iznosom dobiti prije poreza i kamata. Ako je pokriće veće, zaduženost je manja i obrnuto. Iz analize se može uočiti da je pokriće troška kamata manje tj. da je zaduženost veća. U 2016. godini iznosi 4,35, što je 21% više u odnosu na prethodno razdoblje, što ponovno dovodi do zaključka da se zaduženost smanjila.

Faktor zaduženosti odražava broj godina potrebnih za pokriće postojećih obveza ako se poslovanje nastavi s jednakim pozitivnim rezultatom. Kao granična mjera uzima se 5 godina. Manji faktor zaduženosti znači i manju zaduženost, i obrnuto. U analizi je vidljivo da poduzeću treba duže od 5 godina da bi iz zadržane dobiti i amortizacije pokrilo svoje prekomjerno zaduživanje. Faktor zaduženosti se smanjio za 35% u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu.

Stupanj pokrića I i II nalaže ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive, odnosno zahtjeva financiranje dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora (bilo vlastitih ili tuđih). Vrijednost stupnja pokrića I ne bi trebala prelaziti vrijednost 1, što je i slučaj kod promatranog poduzeća (u 2016. godini iznosi 0,65) što je vrijednost niža od 1 to je pokazatelj bolji.⁴⁶ Dok vrijednost pokazatelja stupanj pokrića II bi trebala biti 1, tj. što je ovaj pokazatelj manji od 1 to je zaduženost poduzeća manja, a likvidnost veća.⁴⁷

4.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse i kojom brzinom imovina cirkulira u poslovnom procesu. Tablica 12. prikazuje izračunate vrijednosti pokazatelja aktivnosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.

Tablica 12: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Draco d.o.o. i njihovi iznosi za 2015. i 2016. godinu

Naziv pokazatelja	2015.	2016.
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,60	1,92
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	3,40	3,65

⁴⁶Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> [pristupano 11.12.2017]

⁴⁷ Ibid.

Koeficijent obrta potraživanja	10,47	9,82
Trajanje naplate potraživanja	35 dana	35 dana
Koeficijent obrta zaliha	9,75	11,18
Dani vezivanja	35 dana	33 dana

Izvor: Izračun autora prema financijskim izvještajima

Stavljanjem u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu dobiva se koeficijent obrta ukupne imovine, premda se ovdje ne radi o stvarnom obrtaju imovine nego o koeficijentu koji govori koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda. Po dobivenim rezultatima vidljivo je da se koeficijent povećava (za 20% u 2016. godini u odnosu na 2015.), što upućuje na smanjenje prosječnog trajanja obrta. Vidimo da je poduzeće za 1 kunu ukupno uložene imovine ostvarivalo 1,92 kuna ukupnog prihoda u 2016.godini.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine daje informacije o tome koliko kuna prihoda poduzetnik stvara iz 1 kune kratkoročne imovine. Poduzeće je u 2016. godini iz 1 kune uložene kratkotrajne imovine ostvarivalo 3,65 kn prihoda, što je za 7,35% više u odnosu na prethodnu godinu.

Koeficijent obrta potraživanja daje informaciju o tome koliko kuna poslovnih prihoda poduzetnik stvara iz 1 kune potraživanja. Ovaj pokazatelj bi trebao biti što veći, kako bi vrijeme naplate potraživanja bilo što kraće. Poduzeće u 2016. godini na 1 kunu potraživanja ostvari 9,82 kn poslovnih prihoda, dok je u prethodnoj godini za 1 kunu ostvarivalo 10,47 kn što je za 6,21% manje.

Trajanje naplate potraživanja korisno je usporediti s rokom koje poduzeće daje drugim poslovnim subjektima, a Draco d.o.o. daje rok naplate potraživanja od 30 do 90 dana. Prema izračunu vidimo da se poduzeće naplati u tom roku. Za oba promatrana razdoblja, poduzeće je svoja kratkoročna potraživanja naplatilo u roku od 35 dana.

Koeficijent obrta zaliha pokazuje koliko su se puta zalihe obrnule u toku 1 godine. Tako je vidljivo da su se u 2016. godini zalihe 11 puta obrnule što je za 14,32% više u odnosu na prethodnu godinu. Izračunato je da je poduzeću u danima vezivanja zaliha u 2016. godini prosječno potrebno 33 dana da uprihodi zalihe.

4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda, izračunavaju se iz podataka računa dobiti i gubitka. Oni pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

Tablica 13: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Draco d.o.o. i njihovi iznosi za 2015. i 2016. godinu

Naziv pokazatelja	2015.	2016.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,07	1,08
Ekonomičnost prodaje	1,25	1,36
Ekonomičnost financiranja	0,56	0,68

Izvor: Izračun autora prema financijskim izvještajima

Ekonomičnost ukupnog poslovanja je najčešći pokazatelj ekonomičnosti i u pravilu treba iznositi 1 ili više. Kada bi bio manji od 1, to bi značilo da poduzeće posluje s gubitkom. Pokazatelj ukupnog poslovanja govori koliko se ostvari prihoda po jedinici rashoda. Iz izračuna se uočava da je poduzeće u 2016. godini na 1 kunu rashoda ostvarivalo 1,08 kuna prihoda. Iako poduzeće ostvaruje dobit, ekonomičnost je jako niska. Kod ekonomičnost prodaje poduzeće Draco d.o.o. je u 2016. godini ostvarilo 1,36 poslovnih prihoda na jednu jedinicu poslovnih rashoda, što je 9,23% više u odnosu na prethodnu godinu. Ekonomičnost financiranja poduzeća, kroz promatrano razdoblje iznosi manje od 1 (u 2016. godini iznosilo je 0,68), što znači da na jednu jedinicu financijskog rashoda ostvaruje manje od jedne jedinice financijskog prihoda, međutim to ne utječe na ukupnu ekonomičnost pošto financijski prihodi i rashodi u strukturi ukupnih prihoda i rashoda čine mali udio.

4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti najvažniji je dio financijske analize poslovanja. Pokazatelji mjere sposobnost poduzeća da ostvaruje dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital.

Tablica 14: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Draco d.o.o. i njihovi iznosi za 2015. i 2016. godinu

Naziv pokazatelja	2015.	2016.
Bruto profitna marža	3,24%	3,44%
Neto profitna marža	2,18%	2,26%
Rentabilnost imovine (ROA)	5,17%	6,59%
Rentabilnost glavnice (ROE)	10,75%	14,09%

Izvor: Izračun autora prema financijskim izvještajima

Marža profita izračuna se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Razlikuje se neto od bruto marže, a razlika je u obuhvatu poreza u brojniku pokazatelja. Ako se usporede ova dva pokazatelja, tada usporedba govori o tome koliko relativno, u odnosu na ostvareni ukupni prihod, iznosi porezno opterećenje.⁴⁸ Iz tablice 14 može se uočiti da porezno opterećenje u 2016. godini iznosi 1,18% u odnosu na ukupno ostvareni prihod, dok u 2015. godini je iznosilo 1,06%. Porezno opterećenje je poraslo za 11,32%. Bruto profitna marža pokazuje koliko sredstava poduzeću ostaje za podmirenje troškova poreza i ostvarivanje dobiti nakon pokrića osnovne djelatnosti. Ovaj pokazatelj za 2016. godinu iznosi 3,44%, što bi značilo da poduzeću ostaje 3,44% ukupnih prihoda za pokriće troškova poreza. Neto profitna marža pokazuje koliko se kuna neto dobiti ostvaruje na jedinicu prihoda. Poduzeće je u 2016. godini na 1 kunu ukupnih prihoda ostvarilo 2,26 kn neto dobiti, što je za 3,67% više u odnosu na 2015. godinu.

ROA govori koliko se ostvari dobiti prije poreza i kamata, na svaku novčanu jedinicu uloženu u imovinu. Poduzeće je u 2016. godini na 100 kuna uložene imovine ostvarivalo 6,59 kuna dobiti, što je za 27% više u odnosu na 2015. godinu. ROE daje informaciju o tome koliko kuna dobiti poduzeće stvara po jednoj kuni kapitala. Poželjno je da je rentabilnost glavnice što veća. Poduzeće je na 100 kuna uloženog kapitala ostvarivalo 14,09 kuna u 2016 godini, što je za 31% više od ostvarenog u prethodnoj godini.

⁴⁸ Žager, et. al., op. cit., str. 253.

4.3. Postupak horizontalne i vertikalne analize

Postupak horizontalne analize usmjeren je na razmatranje tendencija i dinamike promjene pojedinih pozicija financijskih izvještaja tijekom promatranog razdoblja (2015. i 2016. godina). Nasuprot tome, vertikalna analiza usmjerena je na razmatranje strukture financijskih izvještaja.⁴⁹

Stavke iznosa povećanja (smanjenja) aktive i pasive iz komparativne bilance poduzeća Draco d.o.o. dobivene su kao razlika tekuće i prethodne godine, dok je postotak povećanja (smanjenja) dobiven na način da se dobiveni iznos podijeli sa prethodnom godinom (Tablica 15). Na isti način su dobivene i stavke računa dobiti i gubitka (Tablica 16).

Prateći pozicije iz komparativne bilance (Tablica 15) da se uočiti da se dugotrajna imovina u aktivi smanjila za 32,34%, došlo je do prodaje postrojenja i opreme te građevinskih objekata. Kratkotrajna imovina također bilježi smanjenje od 5,84%, zbog smanjenja zaliha za 24,28% te smanjenja potraživanja za dane zajmove i depozite.

Tablica 15: Skraćena komparativna bilanca poduzeća Draco d.o.o.

	31.12.2015.	31.12.2016.	Iznos povećanja/ smanjenja	% povećanje/ smanjenje
Dugotrajna imovina	11.233.625	8.488.417	-2.745.208	-32,34
Kratkotrajna imovina	10.016.916	9.464.265	-552.651	-5,84
Plaćeni tr. buduć. razd. i obračunati prihodi	114.643	83.238	-31.405	-37,73
Ukupna aktiva	21.365.184	18.035.920	-3.329.264	-18
Kapital i rezerve	5.112.000	5.530.117	418.117	7,56
Rezerviranja	1.769.346	1.509.251	-260.059	-17,23
Dugoročne obveze	6.407.522	3.664.128	-2.743.394	-74,87
Kratkoročne obveze	8.068.703	7.332.424	-736.279	-10,04
Odg. plaćanje tr. i prih. buduć. razdoblja	7.613	0	-7.613	-
Ukupno pasiva	21.365.184	18.035.920	-3.329.264	-18

Izvor: izračun autorice prema financijskim izvještajima

⁴⁹ Žager, et. al., op. cit. str. 239.

Kod pozicija pasive, kapital i rezerve su se povećale za 7,56%, a razlog tome jest u porastu zadržane dobiti. Dobit poslovne godine porasla je za 29,46%. Smanjile su se dugoročne obveze za 74,87%, iz toga se da zaključiti da se dio dugoročnih obveza financiralo prodajom dugotrajne imovine a dijelom iz dobitka poslovne godine. Povećale su se obveze za poreze, doprinose i druga davanja zbog povećane dobiti. Ukupna aktiva i pasiva se smanjila za 18%.

Tablica 16: Skraćeni prikaz komparativnog računa dobiti i gubitka za poduzeće Draco d.o.o.

	2015.	2016.	Iznos povećanja/ smanjenja	%povećanje/ smanjenje
Poslovni prihodi	33.901.782	34.296.642	394.860	1,15
Poslovni rashodi	31.721.314	31.719.723	-1.591	-0,01
Financijski prihodi	195.405	0	-195.405	-
Financijski rashodi	351.896	355.334	3.438	0,97
Ukupni prihodi	34.097.187	34.539.406	442.219	1,28
Ukupni rashodi	33.344.603	33.463.206	118.603	0,35
Porez na dobit	203.103	297.237	94.134	31,67
Dobit/gubitak ukupnog poslovanja	549.481	778.963	229.482	29,46

Izvor: izračun autorice prema financijskim izvještajima

Prateći pozicije iz komparativnog računa dobiti i gubitka, poduzeće Draco d.o.o. (Tablica 16) da se uočiti, kako su se poslovni prihodi povećali za 1,15%, dok su poslovni rashodi smanjili samo za 0,01%. Porez na dobit bilježi rast za 31,67%, a razlog tomu je veća dobit u 2016. godini, koja bilježi povećanje od 29,46%.

Vertikalna analiza podrazumijeva uspoređivanje financijskih podataka tj. pozicija bilance i računa dobiti gubitka. U nastavku je prikazana strukturna bilanca (kod koje se ukupna aktiva i ukupna pasiva izjednačava sa 100, te se ostale pozicije računaju kao postotak od ukupne aktive tj. pasive) i strukturni račun dobiti i gubitka (kod kojeg se ukupni prihodi izjednačavaju sa 100, a ostale pozicije računamo kao postotak od ukupnih prihoda).

Tablica 17: Skraćeni prikaz strukturiranog računa dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.

	2015.	%	2016.	%
Poslovni prihodi	33.901.782	99,43	34.296.642	99,30
Poslovni rashodi	31.721.314	93,03	31.719.723	91,84
Financijski prihodi	195.405	0,57	242.764	0,70
Financijski rashodi	351.896	1,03	355.334	1,03
Ukupni prihodi	34.097.187	100	34.539.406	100
Ukupni rashodi	33.344.603	97,79	33.463.206	96,88
Dobit/gubitak ukupnog poslovanja	549.481	1,61	778.963	2,26

Izvor: izračun autorice prema financijskim izvještajima

Vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka, za promatrano razdoblje, može se zaključiti kako su prihodi veći od rashoda, te je poduzeće ostvarivalo dobit. Udio dobiti u ukupnim prihodima u 2016. godini činila 2,26% od ukupnih prihoda.

Tablica 18: Skraćeni prikaz strukturirane bilance poduzeća Draco d.o.o.

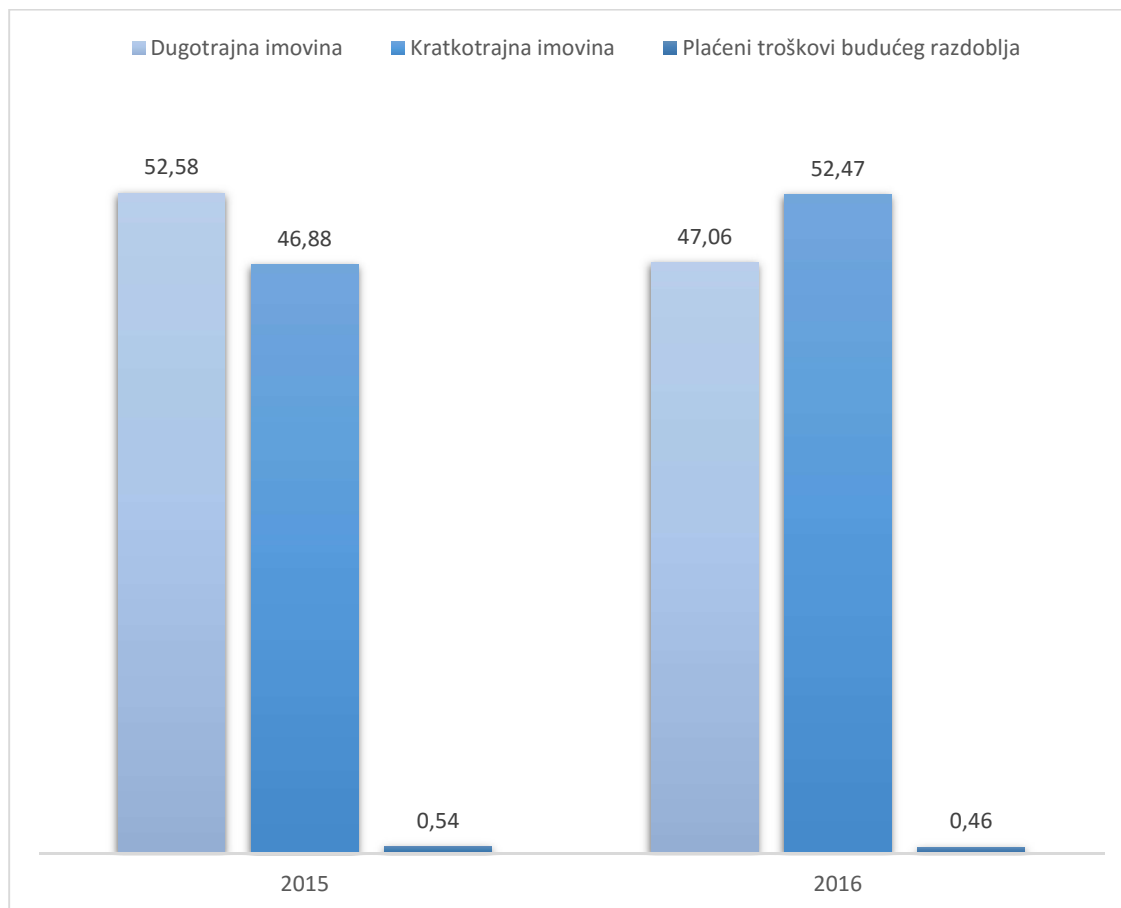
	31.12.2015.	%	31.12.2016.	%
Dugotrajna imovina	11.233.625	52,58	8.488.417	47,06
Kratkotrajna imovina	10.016.916	46,88	9.464.265	52,47
Plaćeni tr. buduć. razd. i obračunati prihodi	114.643	0,54	83.238	0,46
Ukupna aktiva	21.365.184	100	18.035.920	100
Kapital i rezerve	5.112.000	23,93	5.530.117	30,66
Rezerviranja	1.769.346	8,28	1.509.251	8,37
Dugoročne obveze	6.407.522	29,99	3.664.128	20,32
Kratkoročne obveze	8.068.703	37,77	7.332.424	40,665
Odg. plaćanje tr. i prih. buduć. razdoblja	7.613	0,04	0	0
Ukupno pasiva	21.365.184	100	18.035.920	100

Izvor: Vlastiti prikaz

Iz vertikalnog prikaza bilance (Tablica 18.) može se jasno vidjeti kako su se stavke aktive i pasive mijenjale tijekom 2015. i 2016. godine. Unutar aktive, ponovno se uočava, da je došlo do prodaje dugotrajne imovine koja je u 2016. godini iznosila 47,06%, dok je u 2015. godini iznosila 52,58% udjela u aktivi. Kod kratkotrajne imovine, najveći udio imaju potraživanja, i to potraživanja od kupaca koja su iznosila 18,71%. Također su se potraživanja u 2016. godini povećala, u odnosu na prethodnu godinu, za 11,20%. Plaćeni troškovi budućeg

razdoblja zauzimaju najmanji udio (manje od 1%) unutar ukupne aktive poduzeća Draco d.o.o. Cjelokupnu strukturu aktive možemo jasno vidjeti u grafikonu 2.

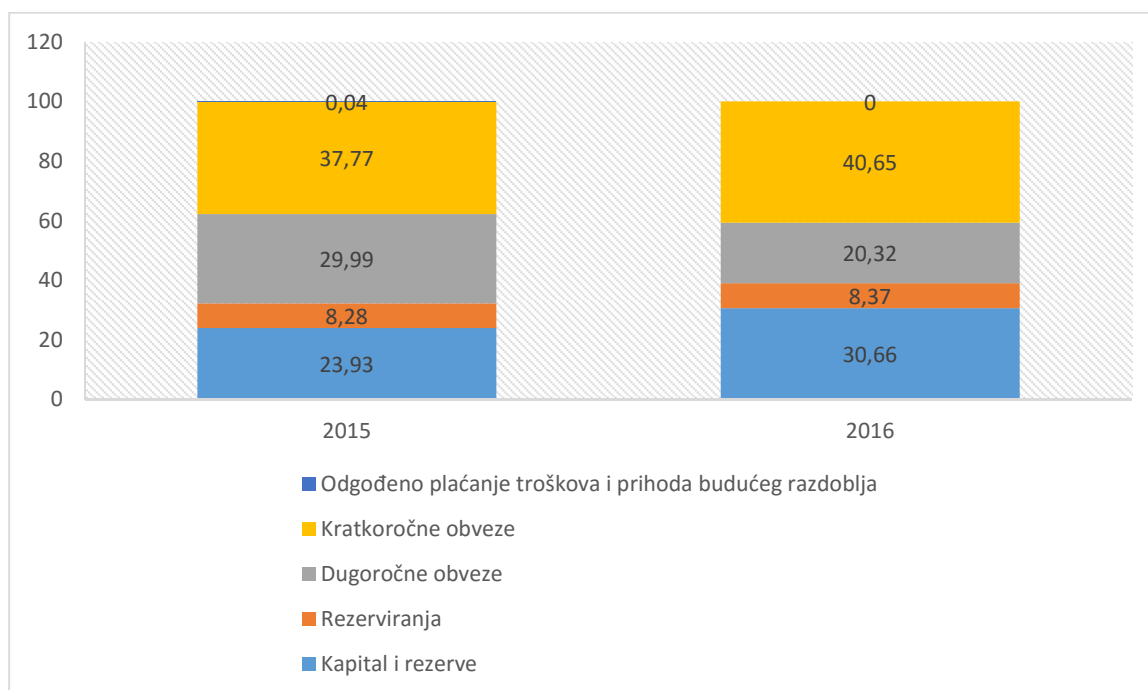
Grafikon 2: Struktura aktive poduzeća Draco d.o.o. u 2015. i 2016. godini

Izvor: Vlastiti prikaz prema financijskim izvještajima

Unutar pasive, najveći udio zauzimaju kratkoročne obveze i to sa 40,65% u 2016. godini. Unutar njih, najveći udio iznose obveze prema dobavljačima i to sa 28,15%. prema podacima uočava se da je poduzeće svoje obveze prema dobavljačima u 2016. godini smanjilo za 28% u odnosu na prethodno razdoblje. Kapital i rezerve iznose 30,66%, povećale su se u 2016. godini zbog povećane i zadržane dobiti. Poduzeće je svoje dugoročne obveze većim dijelom podmirilo, te iznose 20,32% od ukupne pasive. Udio odgođenog plaćanja troškova nema utjecaj na ukupnu pasivu poduzeća, jer ih u 2016. godini nema. Cjelokupnu strukturu pasive može se jasno vidjeti na grafikonu 3.

Grafikon 3: Struktura pasive poduzeća Draco d.o.o. u 2015. i 2016. godini

Izvor: Vlastiti prikaz prema financijskim izvještajima

4.4. Usporedna analiza poslovanja poduzeća Draco d.o.o. i odabranih konkurenata

Zadnji korak analize uspješnosti poduzeća Draco d.o.o. je usporedba sa poduzetnicima iz iste djelatnosti, kako bi se na temelju usporedbe mogli iznijeti zaključci o uspješnosti poslovanja i zaokružiti temu ovog završnog rada. Kod ove usporedbe koristit će se podatci dobiveni od strane Financijske agencije FINA.

Slika 1, na stranici 38, prikazuje informacije o bonitetu (BON-1), te uspoređuje izračunate pokazatelje poduzeća Draco d.o.o. i njegove stavke financijskih izvještaja s ostalim poduzećima, iste veličine u istoj djelatnosti, te je preuzeta od strane Financijske agencije u njihovoj poslovnicu.

BON-1 sadrži opće podatke o poduzetniku, podatke i pokazatelje o njegovom poslovanju u protekle dvije godine, kretanju broja zaposlenih i njihove prosječne plaće, stanje novčanih sredstava tijekom protekle dvije godine, rang poduzeća u razredu, tj. u odnosu djelatnosti te objašnjenja navedenih pokazatelja.⁵⁰

Bonitetna informacija, koju pruža obrazac BON-1, temelji se na podacima godišnjih i tromjesečnih statističkih izvještaja. Ostvarenja poduzetnika uspoređuju se s ostvarenjima svih poduzetnika u razredu te svih poduzetnika jednake veličine u razredu. Kod podataka o imovini i izvorima sredstava (A) i financijskih rezultata (B), viši rang označava bolji položaj u odnosu na druge poduzetnike. Mjerila za ocjenu boniteta u pogledu pokazatelja, prikazanih pod C i D su dvojaka, jer se pojedini pokazatelj izračunat za poduzetnika promatra u odnosu na prosjek razreda odnosno odgovarajuće skupine po veličini unutar razreda, ali i u odnosu na optimalnu vrijednost određenog pokazatelja.⁵¹

⁵⁰ Informacije o bonitetu: objašnjenja pokazatelja poslovanja iz informacije o bonitetu BON-1 <http://www.fina.hr/Default.aspx?art=8965> [pristupano 15.02.2018]

⁵¹ Ibid.

Slika 1: Usporedba podataka i pokazatelja poslovanja poduzeća Draco d.o.o. i poduzetnika iz iste vrste djelatnosti za 2016. godinu

A. Podaci o imovini i izvorima sredstava	2015.	2016.	među svim poduzetnicima	poduzetnicima iste veličine
1. Vrijednost ukupne imovine	21.365.184	18.035.920	6	3
2. Dugotrajna imovina	11.233.625	8.488.417	6	3
3. Kratkotrajna imovina	10.016.916	9.464.265	7	4
3.1. Zalihe	2.705.413	2.176.871	7	4
3.2. Potraživanja od kupaca	3.140.209	3.375.267	7	4
3.3. Kratkotrajna financijska imovina	950.281	750.000	3	2
4. Kapital i rezerve	5.112.000	5.530.117	7	4
5. Dugoročne obveze	6.407.522	3.664.128	3	2
6. Kratkoročne obveze	8.068.703	7.333.424	5	2
6.1. Obveze prema dobavljačima	7.069.757	5.076.840	2	1
6.2. Obveze prema kreditnim institucijama	14.825	196.196	4	2
B. Financijski rezultati				
1. Ukupni prihodi	34.097.187	34.539.406	4	1
2. Prihodi od prodaje na inozemnom tržištu	5.491.916	5.729.164	3	1
3. Ukupni rashodi	33.344.762	33.344.603	4	1
4. Dobit tekuće godine	549.482	778.963	7	4
5. Gubitak tekuće godine	0	0	-	-
C. Pokazatelji financijske stabilnosti, zaduženosti i likvidnosti				
1. Pokriće stanih sredstava i zaliha, kapitalom i dugoročnim izvorima	0,83	1	1,14	1,25
2. Udio kapitala u izvorima sredstava, u %	23,93	30,80	58,04	66,66
3. Faktor zaduženosti, broj godina	8	5	6	3
4. Koefficient obrtaja ukupne imovine	1,60	1,92	0,86	1,13
5. Koefficient opće likvidnosti	1,24	1,29	1,89	2,22
6. Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja od kupaca, u danima	56	35	87	54
7. Vezivanje zaliha, u danima	32	27	55	35
D. Pokazatelji poslovanja uspješnosti				
1. Odnos ukupnog prihoda i rashoda, koefficient	1,02	1,03	1,08	1,08
2. Udjel dobiti ili gubitka u ukupnom prihodu, u %	1,61	2,26	6,11	5,82
3. Udjel dobiti ili gubitka u imovini, u %	2,57	4,32	5,22	6,56
4. Dobit ili gubitak po zaposlenom, u kunama	21.134	32.465	78.035	65.117

Izvor: Financijska agencija (FINA)

A. Podaci o imovini i izvorima sredstava

Podaci koji se nalaze u ovoj skupini uzeti su iz bilance, a sastoje se od ukupne vrijednosti imovine, dugotrajne i kratkotrajne imovine, kapitala i rezervi te dugoročnih i kratkoročnih obveza. Ovaj dio obrasca daje prikaz financijske pozicije poduzeća na određeni datum.⁵²

⁵² Ibid.

Podaci su prikazani kroz dvije godine, te se usporedbom mogu utvrditi kretanja. Teži se što većem rangu Poduzeća s kojima se promatrano poduzeće uspoređuje, navedena su u tablici 9, na stranici 23. Ukupno je 13 poduzetnika registrirano s istom djelatnosti. Analizirajući poduzeće Draco d.o.o. među svim poduzetnicima zauzima sljedeće rangove:

- 7. rang, u odnosu na ostale poduzetnike, zauzima većom kratkotrajnom imovinom, malim zalihama te manjim potraživanja od kupaca.
- 6. rang zauzima većom vrijednosti ukupne imovine i dugotrajnom imovinom.
- 5. rang zauzima velikim kratkoročnim obvezama.
- 4. rang zauzimaju velike obveze prema kreditnim institucijama.
- 3. rang zauzimaju velike dugoročne obveze i manja kratkotrajna financijska imovina u odnosu na ostale poduzetnike.
- 2. rang zauzimaju velike obveze prema dobavljačima uspoređujući obveze s ostalim poduzećima.

Uspoređujući Draco d.o.o. s poduzetnicima koji spadaju u skupinu malih poduzetnika, ukupno 6 poduzeća, ima najveće obveze prema dobavljačima, i u toj skupini zauzimaju rang 1. Iza, rang 2, slijede velike obveze prema kreditnim institucijama, kratkoročnim i dugoročnim obvezama te s malom kratkotrajnom imovinom. Najbolji rang 4., zauzimaju sa najvećim kapitalom i rezervama, velikom kratkotrajnom imovinom, najmanjim zalihama, te imaju najmanja potraživanja od kupaca.

B. Financijski rezultat

U ovoj skupini, nalaze se ukupni prihodi i prihodi od prodaje na inozemnom tržištu kao pozitivne komponente financijskog rezultata. Ukupni rashodi kao negativna komponenta financijskog rezultata te dobit ili gubitak tekuće godine koji su uzeti iz računa dobiti i gubitka po kojem se temelji uspješnost poslovanja poduzeća.⁵³ Dobit ili gubitak ovise o visini prihoda i rashoda, te se teži što većem rangu kod dobitka, te što manjem rangu u slučaju gubitka.

Promatrano poduzeće u 2015. i 2016. godini nema gubitka tekuće godine. Ostvarilo je veću dobit što mu daje 7. rang među svim poduzetnicima, te 4. rang među poduzetnicima iste veličine. U rangu 1., kod poduzetnika iste veličine, ulaze najmanje ostvareni ukupni

⁵³ Ibid.

prihodi i rashodi te prihodi od prodaje na inozemnom tržištu, dok isti ulaze u rang 4. među svim poduzetnicima iz iste djelatnosti.

C. Pokazatelji financijske stabilnosti, zaduženosti i likvidnosti

1. Pokriće stalnih sredstava i zaliha kapitalom i dugoročnim izvorima: optimalni koeficijent je 1,00 a ako je koeficijent manji, financijska stabilnost poduzetnika je slabija⁵⁴ Kod promatranog poduzeća koeficijent je 1, što je optimalno, ali manje od konkurencije koji u prosjeku iznosi 1,14.
2. Udio kapitala u izvorima sredstava: poduzetnik nije prekomjerno zadužen ako je udio 50,00%.⁵⁵ Poduzeće je prekomjerno zaduženo (30% iz vlastitih sredstava se financira) i u odnosu na ostale poduzetnike koji se financiraju iz vlastitih izvora sa 58%
3. Faktor zaduženosti: uvjetno odražava broj godina potrebnih za pokriće postojećih obveza ako se poslovanje nastavi s jednakim pozitivnim rezultatom. Granična mjera je 5 godina, što znači da je poduzetnik kojem treba duže od 5 godina da iz dobiti nakon oporezivanja i amortizacije pokrije svoje obveze prekomjerno zadužen.⁵⁶ Poduzeću u 2016. godini, prema pokazateljima trebat će 5 godina da pokrije svoje obveze, dok je konkurenciji potrebno 6 godina.
4. Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje koliko jedna novčana jedinica imovine stvara novčanih jedinica prihoda. Što je koeficijent veći to je veća i aktivnost poduzetnika.⁵⁷ Kod promatranog poduzeća ovaj koeficijent pokazuje da jedna novčana jedinica imovine stvara 1,92 novčanih jedinica prihoda. S obzirom da ovaj pokazatelj među poduzetnicima iste veličine iznosi 0,89, uočava se da je ovdje poduzeće u boljoj poziciji.
5. Koeficijent opće likvidnosti ako je manji od 2,00 likvidnost može biti upitna, a ako je koeficijent manji od 1,00 zajamčena je nesposobnost plaćanja promatranog poduzetnika.⁵⁸ Poduzeće je manje likvidno (1,29) i u odnosu na ostale poduzetnike kod kojih koeficijent u prosjeku iznosi 1,89.
6. Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja od kupaca pokazuje prosječan broj dana potreban da se promatrana potraživanja naplate, a što je vrijeme kraće poduzetnik brže

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

dolazi do sredstava.⁵⁹ Poduzeću je bilo potrebno 35 dana da naplati svoja kratkotrajna potraživanja od kupaca u 2016. godini, što je manje od ostalih poduzetnika kojima je potrebno 87 dana.

7. Dani vezivanja daju uvid u prosječan broj dana potrebnih da se postojeće zalihe prodaju, manji broj dana za poduzetnika povoljniji, i obrnuto.⁶⁰ Poduzeću je potrebno 27 dana da se postojeće zalihe prodaju za razliku od tržišta kojemu je bilo potrebno čak 55 dana.

D. Pokazatelji poslovne uspješnosti

1. Odnos ukupnog prihoda i rashoda govori o ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Pokazuje koliko se novčanih jedinica prihoda ostvari po jednoj novčanoj jedinici rashoda, trebao bi biti veći od 1,00 jer se u suprotnom radi o neekonomičnom poslovanju poduzetnika.⁶¹ Za poduzeće Draco d.o.o. pokazuje da se 1,03 novčanih jedinica prihoda ostvari po jednoj novčanoj jedinici rashoda. Zaključujemo kako se radi o ekonomičnom poslovanju. Za tržište ovaj pokazatelj također iznosi više od 1,00.
2. Udjel dobiti u ukupnom prihodu govori o profitabilnosti poslovanja. Što je udjel veći, to je veća i profitabilnost poslovanja poduzetnika.⁶² Ovaj pokazatelj za poduzeće iznosi 2,26%, a za tržište 6,11%, što bi značilo da je profitabilnost poduzeća manja od tržišta.
3. Udjel dobiti u imovini govori o rentabilnosti poslovanja, odnosno o tome koliko dobiti stvara raspoloživa imovina. Što je udjel veći, to je i rentabilnost poslovanja veća.⁶³ Udjel dobiti iznosi 4,32% za promatrano poduzeće, što je manje od tržišta koje ostvaruje rentabilnost od 5,22%.
4. Dobit po zaposlenom je važan pokazatelj u usporedbi s ostvarenjem iz usporedne godine kao i u usporedbi s ostvarenjem razreda. Ako je veći od onog iz usporedne godine i od ostvarenja razreda, poduzetnik se može smatrati poslovno uspješnim.⁶⁴ Dobit po zaposlenome u 2015. godini iznosila je 21.134, a u 2016. godini 32.465, može se zaključiti da se dobit po zaposlenome povećava, ali još uvijek nedovoljno u usporedbi s tržištem, gdje dobit iznosi 65.117 kuna.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Ibid.

U razgovoru s djelatnicima poduzeća Draco d.o.o., došlo se do saznanja da za svoje glavne konkurente smatraju poduzeća SIKA Croatia d.o.o. i Mapei Croatia d.o.o. U ovom dijelu rada će se usporediti financijski pokazatelji promatranog poduzeća s njegovim glavnim konkurentima.

Poduzeće SIKA CROATIA d.o.o. osnovano je 1999.g. kao tvrtka kćer švicarskog koncerna Sika, iako su proizvodi Sika prisutni na ovim prostorima još od sredine 20. stoljeća. Društvo je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS: 080257435. Temeljni kapital društva iznosi 4.000.000,00 kn i uplaćen je u cijelosti. Društvo je 100% u vlasništvu Sika AG. Prvih nekoliko godina sjedište je bilo u CMP Savica Šanci, u istočnom dijelu Zagreba. Sredinom 2005. godine sele se u novu poslovnu zgradu u Lučkom uz koju se nalazi veći skladišni prostor. 2003. godine Sika Croatia preuzima plasman robe i razvoj tržišta u BiH, 2005. godine uvode ISO standarde, 2008. god. Sika Croatia osniva predstavništvo u Sarajevu. Trenutno Sika Croatia zapošljava 36 zaposlenika u Hrvatskoj i 4 na području BiH.⁶⁵

Od malog obiteljskog poduzeća, koje je osnovano 1937. godine, Mapei je kontinuiranim rastom i razvojem postao multinacionalna kompanija koja posluje na svim tržištima svijeta u kojoj već duže vrijeme radi i treći naraštaj njihove obitelji. Mapei je danas vodeće svjetsko poduzeće u dijelu ljepila i kemijskih proizvoda za graditeljstvo s čvrstim temeljima na svih pet kontinenata. Svake godine Mapei izbacila na tržište oko 200 novih formula koje svojom tehničkom dovršenošću premašuju postojeće proizvode. Grupa Mapei danas broji 68 podružnica, 18 centara za istraživanje i razvoj te 60 proizvodnih pogona, od kojih je svaki opremljen vlastitim centrom za nadzor kvalitete. Broj zaposlenih je oko 7500 od kojih 900 radi u laboratorijima za istraživanje i razvoj u 18 istraživačkih centara ukupna prodaja u prošloj godini koja je premašila 1,9 milijarda eura te ulaganja u istraživanje i razvoj od preko 100 milijuna eura. 2008. godine otvaraju sestrinsku tvrtku u hrvatskoj Mapei Croatia d.o.o.⁶⁶

Na sljedećim tablicama su prikazani izračunati financijski pokazatelji za koje su korištene formule prikazane u trećem poglavlju. Za izračun su uzeti podatci od konkurenata iz 2016. godine.

⁶⁵ Službena stranica poduzeća SIKA Croatia d.o.o.: [Internet] <https://hrv.sika.com/hr/group.html> [pristupano 15.5.2018.]

⁶⁶ Službena stranica poduzeća Mapei: [Internet]<http://www.mapei.com/> [pristupano 15.5.2018.]

Tablica 19: Pokazatelji likvidnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.

Pokazatelji likvidnosti/Naziv poduzeća	Draco d.o.o.	SIKA d.o.o.	Mapei d.o.o.
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,29	2,76	2,26
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,99	2,40	2,23
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,02	0,56	0,91
Koeficijent financijske stabilnosti	0,92	0,10	0,17

Izvor: Izračun autora, prema financijskim izvještajima odabranih poduzeća

Iz tablice 19. može se uočiti da konkurentska poduzeća nemaju problema pri podmirivanju svojih kratkoročnih obveza iz kratkotrajne imovine, jer je njihov koeficijent tekuće likvidnosti veći od 2, za razliku od poduzeća Draco d.o.o. čiji koeficijenti u oba razdoblja iznose manje od preporučene razine. Za koeficijent ubrzane likvidnosti poželjno je da ne bude manji od 1. Konkurentska poduzeća imaju vrijednost koeficijenta veći od 1, što znači da kratkoročne obveze mogu pokriti kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe, za razliku od predmetnog poduzeća čija je vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti manja od 1.

Smatra se da koeficijent trenutne likvidnosti ne bi trebao biti manji od 0,10 kako bi poduzeće moglo pokriti svoje kratkoročne obveze novcem. Dana 31.12.2016. oba konkurentska poduzeća su imali vrijednost ovog koeficijenta veći od 0,10. kod ovog koeficijenta treba biti oprezan jer on pokazuje stanje na žiro računu na određeni dan, što može dovesti u zabludu ako je na taj dan došlo do uplate.

Koeficijent financijske stabilnosti treba biti manji od 1 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina (npr. zalihe). Iz izračuna vrijednosti za odabrana poduzeća vidljivo je da vrijednost koeficijenta manja od 1.

Tablica 20: Pokazatelji zaduženosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.

Pokazatelji zaduženosti/Naziv poduzeća	Draco d.o.o.	SIKA d.o.o.	Mapei d.o.o.
Koeficijent zaduženost	0,70	0,49	0,40
Koeficijent vlastitog financiranja	0,31	0,51	0,60
Koeficijent financiranja	2,16	0,68	0,57
Pokriće troška kamata	4,35	/	6.178
Faktor zaduženosti	5,77	0,85	1,04

Stupanj pokrića I	0,65	10,28	6,01
Stupanj pokrića II	1,08	10,28	6,01

Izvor: Izračun autora, prema financijskim izvještajima odabranih poduzeća

U tablici 20. su prikazani izračuni pokazatelja zaduženosti. Koeficijent zaduženosti ne bi trebao prelaziti razinu od 50%, dok bi koeficijent vlastitog financiranja trebao biti veći od 50%. Za razliku od Draco d.o.o., kod kojeg se udio financiranja iz tuđih izvora 70%, konkurenti se više od 50% financiraju iz vlastitih izvora. Koeficijent financiranja kod konkurencije iznosi manje od 1, što nam potvrđuje prethodne pokazatelje da ta poduzeća manje koriste financijsku polugu. Faktor zaduženosti odražava broj godina potrebnih za pokriće postojećih obveza, iz dobivenih vrijednosti može se uočiti da je konkurenciji potrebno manje od jedne godine da pokrije svoje obveze.

Tablica 21: Pokazatelji aktivnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.

Naziv pokazatelja/Naziv poduzeća	Draco d.o.o.	SIKA d.o.o.	Mapei d.o.o.
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,92	4,76	2,78
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	3,65	4,99	3,05
Koeficijent obrta potraživanja	9,82	7,30	5,98
Trajanje naplate potraživanja	35 dana	50 dana	62 dana
Koeficijent obrta zaliha	11,18	38,02	20,95
Dani vezivanja	33 dana	10 dana	18 dana

Izvor: Izračun autora, prema financijskim izvještajima odabranih poduzeća

Iz dobivenih vrijednosti, prikazanih u tablici 21., za koeficijent obrta ukupne imovine, može se uočiti da je poduzeće SIKA u 2016. godini na 1 kunu uložene imovine ostvarivala 4,76 kuna prihoda, dok poduzeće Mapei za isto razdoblje ostvarivalo 2,78 kuna, a promatrano poduzeće ostvaruje ispod 2 kune prihoda na 1 kunu. Konkurentska poduzeća su u 2016. godini na 1 kunu kratkoročnih potraživanja ostvarivala: SIKA 5 kuna polovnih prihoda; Mapei 3 kune poslovnih prihoda, dok Draco ostvaruje 3,65 kuna.

Koeficijent obrta potraživanja bi trebao biti što veći kako bi vrijeme naplate potraživanja bilo što kraće. Tako se iz vrijednosti koeficijenta može uočiti da Draco d.o.o. ima najveću vrijednost koeficijenta obrta potraživanja i najkraće vrijeme naplate potraživanja. Dok se poduzeće Draco prosječno naplati za 35 dana, konkurenciji je potrebno više od 50 dana da naplati svoja potraživanja. Koeficijent obrta zaliha nam pokazuje koliko puta se zalihe obrnu

tokom 1 godine, tako Draco obrne zalihe 11 puta, SIKA 36 puta, dok Mapei svoje zalihe u 2016. godini obrne 20 puta. Za dane vezivanja poželjno je da budu što kraći, tako je SIKI potrebno 10 dana, a poduzeću Mapei 18 dana potrebno da svoje postojeće zalihe prodaju, dok je Dracu potrebno puno više dana da proda svoje zalihe, čak 33 dana.

Tablica 22: Pokazatelji ekonomičnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.

Naziv pokazatelja/Naziv poduzeća	Draco d.o.o.	SIKA d.o.o.	Mapei d.o.o.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,08	1,11	1,17
Ekonomičnost prodaje	1,36	1,59	1,53
Ekonomičnost financiranja	0,68	2,11	1,74

Izvor: Izračun autora, prema financijskim izvještajima odabranih poduzeća

Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja bi trebao iznositi više od 1, što iz tablice 22 možemo vidjeti da sva poduzeća udovoljavaju tom zahtjevu. Iz izračuna vidimo da poduzeća u ostvaruju dobit, i to SIKA na 1 kunu rashoda ostvaruje 1,11 kuna prihoda, Mapei 1,17 kuna prihoda kao i Draco 1,08 kuna. I kod ekonomičnosti prodaje, sva poduzeća ostvaruju prihod na jedinicu poslovnih rashoda. SIKA ostvaruje 1,59 kuna prihoda na 1 kunu rashoda, Mapei 1,53 kuna, a Draco ostvaruje 1,36 kuna.

Tablica 23: Pokazatelji profitabilnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.

Naziv pokazatelja/Naziv poduzeća	Draco d.o.o.	SIKA d.o.o.	Mapei d.o.o.
Bruto profitna marža	3,44%	9,51%	14,70%
Neto profitna marža	2,26%	7,50%	11,58%
Rentabilnost imovine (ROA)	6,59%	42,29%	42,48%
Rentabilnost glavnice (ROE)	14,09%	65,88%	55,28%

Izvor: Izračun autora, prema financijskim izvještajima odabranih poduzeća

Bruto profitna marža pokazuje koliko dobiti prije poreza i kamata poduzeće ostvaruje po jedinici ukupnih prihoda. Iz tablice 23, se vidi da najveću bruto profitnu maržu ostvaruje Mapei, i to sa čak 14,7% u 2016. godini, Sika sa 9,50%, dok Draco samo 3,44%. Neto profitna marža pokazuje koliko se kuna neto dobiti ostvaruje na jedinicu prihoda, tako Mapei na 1 kunu ukupnih prihoda ostvaruje 11,58 kuna prihoda u 2016. godini, Sika ostvaruje 7,50 kuna, dok je Draco ostvaruje samo 2,26 kuna prihoda.

Iz tablice 23. može se uočiti da poduzeće Draco d.o.o. ostvaruje puno manju dobit na svaku novčanu jedinicu uložene imovine, prije poreza i kamata, i to samo 6,59 kuna dobiti ostvari na 100 kuna uložene imovine. Dobit konkurentskih poduzeća je puno veća, Mapei ostvaruje 42,48 kune, a SIKA 42,29 kune na uloženi 100 kuna imovine u 2016. godini. Ista je situacija i s povratom na kapital, Draco ostvaruje 14,09 kuna dobiti na uloženi 100 kuna kapitala, a konkurentska poduzeća ostvaruju preko 50 kuna dobiti za 100 kuna uloženi kapitala.

5. Zaključak

Analiza poduzeća provodi se s ciljem upoznavanja ekonomske i financijske snage odabranog poduzeća. Osnovne podloge za analizu su bilanca, koja prikazuje imovinu i obveze poduzeća na određeni dan, te račun dobiti i gubitka, kao prikaz prihoda i rashoda. Analizom se utvrđuje stanje poduzeća, iznose se realni podaci o likvidnosti, financijskoj stabilnosti, zaduženosti i rentabilnosti. Temeljita analiza daje korisnicima (internim i eksternim) odgovor na pitanje kako je poduzeće poslovalo u prethodnim razdobljima i kako poboljšati poslovni rezultat u narednim razdobljima.

U procesu analize financijskih izvještaja, u ovom radu zastupljene su tri metode, komparativna metoda, analiza trenda i analiza putem pokazatelja. Komparativna analiza provodi se za usporedbu financijskih pokazatelja poduzeća s povijesnim pokazateljima i usporedbu pokazatelja konkurencije. Ovom analizom uspoređivali su se financijski pokazatelji poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu, što ujedno čini i analizu trenda jer se provodi usporedba dvaju uzastopnih izvještajnih razdoblja. Također su se ovom analizom uspoređivali financijski pokazatelji poduzeća Draco d.o.o., Sika d.o.o. i Mapei d.o.o. Analiza trenda daje uvid u kretanje financijskog stanja poduzeća kroz vrijeme, a čine je horizontalna i vertikalna analiza. Horizontalna analiza promatra se kroz dva obračunska razdoblja uz pomoć komparativnih financijskih izvještaja. Vertikalna analiza promatrala se u odabranim godinama uz pomoć strukturnih financijskih izvještaja. Treća je metoda analiza putem pojedinačnih pokazatelja.

Prema svim vrstama analize koje su zastupljene u ovom završnom radu može se zaključiti kako je poduzeće Draco d.o.o. profitabilno malo poduzeće. Horizontalna i vertikalna analiza poduzeća ukazale su kako je poduzeće Draco d.o.o. ostvarivalo dobit, i to za 30% veću u 2016. godini u odnosu na prethodno razdoblje. Kod pojedinačnih pokazatelja (pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti) može se uvidjeti da poduzeće posluje zadovoljavajuće, osim kod pokazatelja zaduženosti gdje je vidljivo da se poduzeće više financira iz tuđih izvora sredstava, preko 50%, ostali pokazatelji veći su od definiranog minimuma.

Kako bi se utvrdila uspješnost poslovanja poduzeća Draco d.o.o., provedena je usporedba s tržišnim pokazateljima (BON-1). u usporedbi s poduzetnicima iz iste vrste djelatnosti, Draco d.o.o. je ostvarivalo značajniju dobit u 2016. godini, ali je imalo velike

obveze prema kreditnim institucijama i dobavljačima. Iako poduzeće posluje s dobiti, likvidnost, profitabilnost i rentabilnost manja mu je od prosjeka tržišta.

U ovom završnom radu, osim komparativne analize poduzeća Draco d.o.o. s poduzećima iz iste djelatnosti, provedena je i usporedba s glavnim konkurentima Mapei d.o.o. i Sika d.o.o. Uspoređujući njihove pojedinačne pokazatelje, Draco d.o.o. ima lošije vrijednosti finansijskih pokazatelja.

U konačnici, možemo donijeti zaključak da poduzeće Draco d.o.o. posluje dobro, profitabilno je, ali u budućim razdobljima mora smanjiti zaduženost i povećati likvidnost da ne bi došlo do problema u poslovanju tj. do nemogućnosti podmirivanja svojih obveza.

Literatura

Knjige:

1. Belak V.(2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRIF, Zagreb.
2. Vidučić, L.J., (2012.): Financijski menadžment, VIII. Izdanje, RRiF Plus, Zagreb.
3. Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, ST-TISAK, Split.
4. Zelenika, R.,(2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka.
5. Žager, K.; Mamić Sačer, I.; Sever, S.; Žager, L. (2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb.

Izvori s interneta:

1. Analiza financijskih izvještaja pomoću pojedinačnih pokazatelja, <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/ja14112010.pdf> [pristupano 15.11.2017.]
2. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S.: Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke; <https://hrcak.srce.hr/file/126288> [pristupano 27.11.2017]
3. Financijska analiza pokazatelja: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf [pristupano 27.11.2017]
4. Informacije o bonitetu: Objašnjenja pokazatelja poslovanja iz informacije o bonitetu BON-1 <http://www.fina.hr/Default.aspx?art=8965> [pristupano 15.02.2018.]
5. Službena stranica poduzeća: <http://www.dracomerx.com/o-nama/>
6. Službena stranica poduzeća SIKA Croatia d.o.o.: [pristupano 27.05.2018.] <https://hrv.sika.com/hr/group.html> [pristupano 15.5.2018.]
7. Službena stranica poduzeća Mapei: <http://www.mapei.com/> [pristupano 15.5.2018.]
8. Što nam pokazuju osnovni financijski izvještaji: <http://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/> [pristupano 13.10.2017]
9. Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> [pristupano 11.12.2017]

10. Zakon o računovodstvu, (2016.), NN 78/15, 134/15, VII. Financijski izvještaji, Čl. 19., raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> , [pristupano 13.10.17.]

Popis tablica

Tablica 1: Prikaz skraćene bilance (na određen datum).....	9
Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobitka i gubitka.....	10
Tablica 3: Račun dobitka i gubitka s više razina dobitka.....	10
Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti.....	17
Tablica 5: Pokazatelji zaduženosti.....	19
Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti.....	20
Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti.....	20
Tablica 8: Opći podaci o poduzetniku.....	21
Tablica 9: Udio djelatnosti prema ukupnom prihodu za 2016. godinu.....	22
Tablica 10: Izračun pokazatelja likvidnosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.....	24
Tablica 11: Izračun pokazatelja zaduženosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.....	26
Tablica 12: Izračun pokazatelja aktivnosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.....	28
Tablica 13: Izračun pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.....	30
Tablica 14: Izračun pokazatelja profitabilnosti poduzeća Draco d.o.o. za 2015. i 2016. godinu.....	31
Tablica 15: Skraćena komparativna bilanca poduzeća Draco d.o.o.....	32
Tablica 16: Skraćeni prikaz komparativnog računa dobiti i gubitka za poduzeće Draco d.o.o.....	33
Tablica 17: Skraćeni prikaz strukturiranog računa dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.....	34
Tablica 18: Skraćeni prikaz strukturirane bilanca poduzeća Draco d.o.o.....	34
Tablica 19: Pokazatelji likvidnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.....	43

Tablica 20: Pokazatelja zaduženosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.....	43
Tablica 21: Pokazatelja aktivnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.....	44
Tablica 22: Pokazatelja ekonomičnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.....	45
Tablica 23: Pokazatelja profitabilnosti za poduzeća Draco d.o.o., SIKA d.o.o. i Mapei d.o.o. u 2016. godini.....	45

Popis slika

Slika 1: Usporedba podataka i pokazatelja poslovanja poduzeća Draco d.o.o. i poduzetnika iz iste vrste djelatnosti za 2016. godinu.....	38
Slika 2: Prikaz bilance poduzeća Draco d.o.o.....	52
Slika 3: Račun dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.....	53
Slika 4: Komparativna bilanca poduzeća Draco d.o.o.....	54
Slika 5: Komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.....	55
Slika 6: Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.....	56
Slika 7: Strukturirana bilanca poduzeća Draco d.o.o.....	57

Popis grafikona

Grafikon 1: Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u ukupnim obvezama poduzeća Draco d.o.o.....	27
Grafikon 2: Grafički prikaz strukture aktive poduzeća Draco d.o.o.....	35
Grafikon 3: Grafički prikaz strukture pasive poduzeća Draco d.o.o.	36

Prilozi

Slika 2: Prikaz bilance poduzeća Draco d.o.o.

AKTIVA	<i>31.12.2015.</i>	<i>31.12.2016.</i>
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0
DUGOTRAJNA IMOVINA	11.233.625	8.488.417
Nematerijalna imovina	0	0
Materijalna imovina	9.158.575	8.488.417
Zemljišta	1.109.740	1.109.740
Građevinski objekti	6.457.973	5.742.279
Postrojenja i oprema	360.212	64.302
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	243.717	405.914
Mater. imov. u pripremi i predujm. za mater. imov.	986.933	1.166.182
Ostala mater. imov.	0	0
Financijska imovina	2.070.475	0
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.070.475	0
Potraživanja	4.575	0
Odgođena porezna imovina	0	0
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	10.016.916	9.464.265
Zalihe	2.705.413	2.176.871
Gotovi proizvodi i trgovačka roba	2.583.340	2.176.871
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	122.073	0
Potraživanja	5.766.845	6.411.025
Potraživanja od kupaca	3.140.209	3.375.267
Potraživanja od države i drugih institucija	24.178	221.876
Ostala potraživanja	2.602.458	2.813.882
Financijska imovina	950.281	750.000
Dani zajmovi, depoziti i sl.	915.092	750.000
Ostala kratkotrajna financijska imovina	35.189	0
Novac	594.377	126.369
PLA ĆENI TROŠK. BUDUĆ. RAZD. I OBRA ĆUNATI PRIHODI	114.643	83.238
UKUPNO AKTIVA	21.365.184	18.035.920
PASIVA	<i>31.12.2015.</i>	<i>31.12.2016.</i>
KAPITAL I REZERVE	5.112.000	5.530.117
Temeljni kapital	2.250.000	2.250.000
Kapitalne rezerve	0	0
Rezerve iz dobiti, revalor. rezerve i rezerve fer vrij.	0	0
Zadržana dobit/preneseni gubici	2.312.518	2.501.154
Dobit/gubitak poslovne godine	549.482	778.963
REZERVIRANJA	1.769.346	1.509.251
DUGOROČNE OBVEZE	6.407.522	3.664.128
Obveze prema bankama i drugim financ. instituc.	1.872.546	225.740
Obveze za zajmove, depozite i sl.	4.534.976	3.438.388
KRA TKOROČNE OBVEZE	8.068.703	7.332.424
Obveze prema bankama i drugim financ. instituc.	14.825	45.334
Obveze prema dobavljačima	7.069.757	5.076.840
Obveze prema zaposlenicima	165.505	436.324
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	417.363	1.722.589
Ostale kratkoročne obveze	401.253	51.337
ODGOĐENO PLA ĆANJE TR. I PRIH. BUDUĆ. RAZD.	7.613	0
UKUPNO PASIVA	21.365.184	18.035.920

Izvor: FINA – javna objava [internet]

Slika 3: Račun dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA		
	<i>I-XII '15.</i>	<i>I-XII '16.</i>
POSLOVNI PRIHODI	33.901.782	34.296.642
Prihodi od prodaje s poduzet. unutar grupe	2.740.912	5.004.617
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	30.122.220	28.128.307
Ostali poslovni prihodi	1.038.650	1.163.718
POSLOVNI RASHODI (BEZ AMORTIZACIJE)	31.721.314	31.719.723
Troškovi poslovanja	31.721.314	31.719.723
Povećanje/smanjenje zaliha	0	0
Materijalni troškovi i troškovi prodane robe	26.372.521	24.337.076
Troškovi osoblja (bruto)	3.237.466	4.151.755
Vrijednosna usklađenja	332.713	25.991
Rezerviranja	464.184	0
Ostali troškovi i rashodi	1.314.430	3.204.901
DOBIT PRIJE KAMATA, POREZA I AMORTIZACIJE	2.180.468	2.576.919
Amortizacija	1.271.393	1.388.149
DOBIT PRIJE KAMATA I POREZA	909.075	1.188.770
NETO REZULTAT FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-156.491	-112.570
Financijski prihodi	195.405	242.764
Prihod od kamata	195.405	0
Prihodi od ulaganja i nerealizirani dobiti	0	0
Pozitivne tečajne razlike	0	193.300
Ostali financijski prihodi	0	49.464
Financijski rashodi	351.896	355.334
Rashod od kamata	351.896	355.334
UKUPNI PRIHODI	34.097.187	34.539.406
UKUPNI RASHODI	33.344.603	33.463.206
DOBIT/ GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	752.584	1.076.200
Porez na dobit	203.103	297.237
DOBIT/ GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	549.481	778.963
DOBIT/ GUBITAK UKUPNOG POSLOV. PRIJE OPOREZIV.	752.584	1.076.200
Porez na dobit ukupnog poslovanja	203.103	297.237
DOBIT/ GUBITAK UKUPNOG POSLOV. NAKON OPOREZIV.	549.481	778.963

Izvor: FINA – javna objava [internet]

Slika 4: Komparativna bilanca poduzeća Draco d.o.o.

AKTIVA			IZNOS POVEĆANJA	%POVEĆANJE
	31.12.2015.	31.12.2016.	(SMANJENJA)	(SMANJENJE)
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	-
DUGOTRAJNA IMOVINA	11.233.625	8.488.417	-2.745.208	-32,34
Nematerijalna imovina	0	0	0	-
Materijalna imovina	9.158.575	8.488.417	-670.158	-7,89
Zemljišta	1.109.740	1.109.740	0	0
Građevinski objekti	6.457.973	5.742.279	-715.694	-12,46
Postrojenja i oprema	360.212	64.302	-295.910	-460,19
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	243.717	405.914	162.197	39,96
Mater. imov. u pripremi i predujm. za mater. imov.	986.933	1.166.182	179.249	15,37
Ostala mater. imov.	0	0	0	-
Financijska imovina	2.070.475	0	-2.070.475	-
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.070.475	0	-2.070.475	-
Potraživanja	4.575	0	-4.575	-
Odgođena porezna imovina	0	0	0	-
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	10.016.916	9.464.265	-552.651	-5,84
Zalihe	2.705.413	2.176.871	-528.542	-24,28
Gotovi proizvodi i trgovačka roba	2.583.340	2.176.871	-406.469	-18,67
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	122.073	0	-122.073	-
Potraživanja	5.766.845	6.411.025	644.180	10,05
Potraživanja od kupaca	3.140.209	3.375.267	235.058	6,96
Potraživanja od države i drugih institudja	24.178	221.876	197.698	89,10
Ostala potraživanja	2.602.458	2.813.882	211.424	7,51
Financijska imovina	950.281	750.000	-200.281	-26,70
Dani zajmovi, depoziti i sl.	915.092	750.000	-165.092	-22,01
Ostala kratkotrajna financijska imovina	35.189	0	-35.189	-
Novac	594.377	126.369	-468.008	-370,35
PLAĆENI TROŠK. BUDUĆ. RAZD. I OBRAČUNATI PRIHODI	114.643	83.238	-31.405	-37,73
UKUPNO AKTIVA	21.365.184	18.035.920	-3.329.264	-18,46
PASIVA				
	31.12.2015.	31.12.2016.		
KAPITAL I REZERVE	5.112.000	5.530.117	418.117	7,560726111
Temeljni kapital	2.250.000	2.250.000	0	0
Kapitalne rezerve	0	0	0	-
Rezerve iz dobiti, revalor. rezerve i rezerve fer vrij.	0	0	0	-
Zadružna dobit/preneseni gubici	2.312.518	2.501.154	188.636	7,54
Dobit/gubitak poslovne godine	549.482	778.963	229.481	29,46
REZERVIRANJA	1.769.346	1.509.251	-260.095	-17,23
DUGOROČNE OBVEZE	6.407.522	3.664.128	-2.743.394	-74,87
Obveze prema bankama i drugim financ. instituc.	1.872.546	225.740	-1.646.806	-729,51
Obveze za zajmove, depozite i sl.	4.534.976	3.438.388	-1.096.588	-31,89
KRA TKOROČNE OBVEZE	8.068.703	7.332.424	-736.279	-10,04
Obveze prema bankama i drugim financ. instituc.	14.825	45.334	30.509	67,30
Obveze prema dobavljačima	7.069.757	5.076.840	-1.992.917	-39,26
Obveze prema zaposlenicima	165.505	436.324	270.819	62,07
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	417.363	1.722.589	1.305.226	75,77
Ostale kratkoročne obveze	401.253	51.337	-349.916	-681,61
ODGOĐENO PLAĆANJE TR. I PRIH. BUDUĆ. RAZD.	7.613	0	-7.613	-
UKUPNO PASIVA	21.365.184	18.035.920	-3.329.264	-18

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Slika 5: Komparativni račun dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA	IZNOS POVEĆANJA % POVEĆANJE			
	<i>I-XII '15.</i>	<i>I-XII '16.</i>	(SMANJENJA)	(SMANJENJE)
POSLOVNI PRIHODI	33.901.782	34.296.642	394.860	1,15
Prihodi od prodaje s poduzet. unutar grupe	2.740.912	5.004.617	2.263.705	45,23
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	30.122.220	28.128.307	-1.993.913	-7,09
Ostali poslovni prihodi	1.038.650	1.163.718	125.068	10,75
POSLOVNI RASHODI (BEZ AMORTIZACIJE)	31.721.314	31.719.723	-1.591	-0,01
Troškovi poslovanja	31.721.314	31.719.723	-1.591	-0,01
Povećanje/smanjenje zaliha	0	0	0	-
Materijalni troškovi i troškovi prodane robe	26.372.521	24.337.076	-2.035.445	-8,36
Troškovi osoblja (bruto)	3.237.466	4.151.755	914.289	22,02
Vrijednosna usklađenja	332.713	25.991	-306.722	-1180,11
Rezerviranja	464.184	0	-464.184	-
Ostali troškovi i rashodi	1.314.430	3.204.901	1.890.471	58,99
DOBIT PRIJE KAMATA, POREZA I AMORTIZACIJE	2.180.468	2.576.919	396.451	15,38
Amortizacija	1.271.393	1.388.149	116.756	8,41
DOBIT PRIJE KAMATA I POREZA	909.075	1.188.770	279.695	23,53
NETO REZULTAT FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-156.491	-112.570	43.921	-39,02
Financijski prihodi	195.405	242.764	47.359	19,51
Prihod od kamata	195.405	0	-195.405	-
Prihodi od ulaganja i nerealizirani dobiti	0	0	0	-
Pozitivne tečajne razlike	0	193.300	193.300	100
Ostali financijski prihodi	0	49.464	49.464	100
Financijski rashodi	351.896	355.334	3.438	0,97
Rashod od kamata	351.896	355.334	3.438	0,97
UKUPNI PRIHODI	34.097.187	34.539.406	442.219	1,28
UKUPNI RASHODI	33.344.603	33.463.206	118.603	0,35
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	752.584	1.076.200	323.616	30,07
Porez na dobit	203.103	297.237	94.134	31,67
DOBIT/GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	549.481	778.963	229.482	29,46
DOBIT/GUBITAK UKUPNOG POSLOV. PRIJE OPOREZIV.	752.584	1.076.200	323.616	30,07
Porez na dobit ukupnog poslovanja	203.103	297.237	94.134	31,67
DOBIT/GUBITAK UKUPNOG POSLOV. NAKON OPOREZIV.	549.481	778.963	229.482	29,46

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Slika 6: Strukturni račun dobiti i gubitka poduzeća Draco d.o.o.

RAČUN DOBITI I GUBITKA				
	<i>I-XII '15.</i>		<i>I-XII '16.</i>	
POSLOVNI PRIHODI	33.901.782	99,43%	34.296.642	99,30%
Prihodi od prodaje s poduzet. unutar grupe	2.740.912	8,04%	5.004.617	14,49%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	30.122.220	88,34%	28.128.307	81,44%
Ostali poslovni prihodi	1.038.650	3,05%	1.163.718	3,37%
POSLOVNI RASHODI (BEZ AMORTIZACIJE)	31.721.314	93,03%	31.719.723	91,84%
Troškovi poslovanja	31.721.314	93,03%	31.719.723	91,84%
Povećanje/smanjenje zaliha	0	0,00%	0	0,00%
Materijalni troškovi i troškovi prodane robe	26.372.521	77,35%	24.337.076	70,46%
Troškovi osoblja (bruto)	3.237.466	9,49%	4.151.755	12,02%
Vrijednosna usklađenja	332.713	0,98%	25.991	0,08%
Rezerviranja	464.184	1,36%	0	0,00%
Ostali troškovi i rashodi	1.314.430	3,85%	3.204.901	9,28%
DOBIT PRIJE KAMATA, POREZA I AMORTIZACIJE	2.180.468	6,39%	2.576.919	7,46%
Amortizacija	1.271.393	3,73%	1.388.149	4,02%
DOBIT PRIJE KAMATA I POREZA	909.075	2,67%	1.188.770	3,44%
NETO REZULTAT FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-156.491	-0,46%	-112.570	-0,33%
Financijski prihodi	195.405	0,57%	242.764	0,70%
Prihod od kamata	195.405	0,57%	0	0,00%
Prihodi od ulaganja i nerealizirani dobiti	0	0,00%	0	0,00%
Pozitivne tečajne razlike	0	0,00%	193.300	0,56%
Ostali financijski prihodi	0	0,00%	49.464	0,14%
Financijski rashodi	351.896	1,03%	355.334	1,03%
Rashod od kamata	351.896	1,03%	355.334	1,03%
Nerealizirani gubici i vrijednosna usklađenja	0	0,00%	0	0,00%
Negativne tečajne razlike	0	0,00%	0	0,00%
Ostali financijski rashodi	0	0,00%	0	0,00%
UKUPNI PRIHODI	34.097.187	100,00%	34.539.406	100,00%
UKUPNI RASHODI	33.344.603	97,79%	33.463.206	96,88%
DOBIT/ GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	752.584	2,21%	1.076.200	3,12%
Porez na dobit	203.103	0,60%	297.237	0,86%
DOBIT/ GUBITAK NA KON OPOREZIVANJA	549.481	1,61%	778.963	2,26%
DOBIT/ GUBITAK UKUPNOG POSLOV. PRIJE OPOREZIV.	752.584	2,21%	1.076.200	3,12%
Porez na dobit ukupnog poslovanja	203.103	0,60%	297.237	0,86%
DOBIT/ GUBITAK UKUPNOG POSLOV. NA KON OPOREZIV.	549.481	1,61%	778.963	2,26%

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Slika 7: Strukturirana bilanca poduzeća Draco d.o.o.

AKTIVA	31.12.2015.	%	31.12.2016.	%
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0,00%	0	0,00%
DUGOTRAJNA IMOVINA	11.233.625	52,58%	8.488.417	47,06%
Nematerijalna imovina	0	0,00%	0	0,00%
Materijalna imovina	9.158.575	42,87%	8.488.417	47,06%
Zemljišta	1.109.740	5,19%	1.109.740	6,15%
Građevinski objekti	6.457.973	30,23%	5.742.279	31,84%
Ulaganja u nekretnine	0	0,00%	0	0,00%
Postrojenja i oprema	360.212	1,69%	64.302	0,36%
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	243.717	1,14%	405.914	2,25%
Biološka imovina	0	0,00%	0	0,00%
Mater. imov. u pripremi i predujm. za mater. imov.	986.933	4,62%	1.166.182	6,47%
Ostala mater. imov.	0	0,00%	0	0,00%
Financijska imovina	2.070.475	9,69%	0	0,00%
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	2.070.475	9,69%	0	0,00%
Potraživanja	4.575	0,02%	0	0,00%
Odgođena porezna imovina	0	0,00%	0	0,00%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	10.016.916	46,88%	9.464.265	52,47%
Zalihe	2.705.413	12,66%	2.176.871	12,07%
Sirovine i materijal	0	0,00%	0	0,00%
Proizvodnja u tijeku	0	0,00%	0	0,00%
Gotovi proizvodi i trgovačka roba	2.583.340	12,09%	2.176.871	12,07%
Predujmovi za zalihe	0	0,00%	0	0,00%
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	122.073	0,57%	0	0,00%
Biološka imovina	0	0,00%	0	0,00%
Potraživanja	5.766.845	26,99%	6.411.025	35,55%
Potraživanja od kupaca	3.140.209	14,70%	3.375.267	18,71%
Potraživanja od države i drugih institucija	24.178	0,11%	221.876	1,23%
Ostala potraživanja	2.602.458	12,18%	2.813.882	15,60%
Financijska imovina	950.281	4,45%	750.000	4,16%
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0	0,00%	0	0,00%
Ulaganja u udjele (dionice) društ. povez. sudjel. interes.	0	0,00%	0	0,00%
Ulaganja u vrijednosne papire	0	0,00%	0	0,00%
Dani zajmovi, depoziti i sl.	915.092	4,28%	750.000	4,16%
Ostala kratkotrajna financijska imovina	35.189	0,16%	0	0,00%
Novac	594.377	2,78%	126.369	0,70%
PLA ĆENI TROŠK. BUDUĆ. RAZD. I OBRA ĆUNATI PRIHODI	114.643	0,54%	83.238	0,46%
UKUPNO AKTIVA	21.365.184	100,00%	18.035.920	100,00%
PASIVA	31.12.2015.	%	31.12.2016.	%
KAPITAL I REZERVE	5.112.000	23,93%	5.530.117	30,66%
Temeljni kapital	2.250.000	10,53%	2.250.000	12,48%
Kapitalne rezerve	0	0,00%	0	0,00%
Rezerve iz dobiti, revalor. rezerve i rezerve fer vrij.	0	0,00%	0	0,00%
Zadržana dobit/preneseni gubici	2.312.518	10,82%	2.501.154	13,87%
Dobit/gubitak poslovne godine	549.482	2,57%	778.963	4,32%
REZERVIRANJA	1.769.346	8,28%	1.509.251	8,37%
DUGOROČNE OBVEZE	6.407.522	29,99%	3.664.128	20,32%
Obveze prema bankama i drugim financ. instituc.	1.872.546	8,76%	225.740	1,25%
Obveze za zajmove, depozite i sl.	4.534.976	21,23%	3.438.388	19,06%
KRA TKOROČNE OBVEZE	8.068.703	37,77%	7.332.424	40,65%
Obveze prema bankama i drugim financ. instituc.	14.825	0,07%	45.334	0,25%
Obveze za zajmove, depozite i sl.	0	0,00%	0	0,00%
Obveze po vrijednosnim papirima	0	0,00%	0	0,00%
Obveze za primljene predujmove	0	0,00%	0	0,00%
Obveze prema dobavljačima	7.069.757	33,09%	5.076.840	28,15%
Obveze prema zaposlenicima	165.505	0,77%	436.324	2,42%
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	417.363	1,95%	1.722.589	9,55%
Obveze s osnove udjela u rezultatu	0	0,00%	0	0,00%
Ostale kratkoročne obveze	401.253	1,88%	51.337	0,28%
ODGOĐENO PLA ĆANJE TR. I PRIH. BUDUĆ. RAZD.	7.613	0,04%	0	0,00%
UKUPNO PASIVA	21.365.184	100,00%	18.035.920	100,00%

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Prilozi izračuna finansijskih pokazatelja

Tablica 24: Izračun pokazatelja likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti	
$KTL_{2015} = \frac{\textit{kratkotrajna imovina}}{\textit{kratkoročne obveze}} = \frac{10.016.916}{8.068.703} = 1,241$	
$KTL_{2016} = \frac{9.464.265}{7.332.424} = 1,291$	
Koeficijent ubrzane likvidnosti	
$KUL_{2015} = \frac{\textit{kratkotrajna imovina} - \textit{zalihe}}{\textit{kratkoročne obveze}} = \frac{10.016.916 - 2.705.413}{8.068.703} = 0,906$	
$KUL_{2016} = \frac{9.464.265 - 2.176.871}{7.332.424} = 0,994$	
Koeficijent trenutne likvidnosti	
$KTrL_{2015} = \frac{\textit{novac}}{\textit{kratkoročne obveze}} = \frac{594.377}{8.068.703} = 0,074$	
$KTrL_{2016} = \frac{126.369}{7.332.424} = 0,017$	
Koeficijent finansijske stabilnosti	
$KFS_{2015} = \frac{\textit{dugotrajna imovina}}{\textit{glavnica} + \textit{dug. obveze}} = \frac{11.233.625}{5.112.000 + 6.407.522} = 0,975$	
$KFS_{2016} = \frac{8.488.413}{5.530.117 + 3.664.128} = 0,923$	

Izvor: Izračun autorice prema finansijskim izvještajima

Tablica 25: Izračun pokazatelja zaduženosti

Koeficijent zaduženosti

$$KZ_{2015} = \frac{\text{ukupne obvez}}{\text{ukupna imovina}} = \frac{6.407.522 + 8.068.703 + 7.613 + 1.769.346}{11.233.625 + 10.016.916} = 0,765$$

$$KZ_{2016} = \frac{3.664.128 + 7.332.424 + 1.509.251 + 0}{8.488.417 + 9.464.265} = 0,697$$

Koeficijent vlastitog financiranja

$$KVF_{2015} = \frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}} = \frac{5.112.000}{11.233.625 + 10.016.916} = 0,24$$

$$KVF_{2016} = \frac{5.530.117}{8.488.417 + 9.464.265} = 0,308$$

Koeficijent financiranja

$$KF_{2015} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}} = \frac{6.407.522 + 8.068.703 + 1.769.346 + 7.613}{5.112.000} = 3,18$$

$$KF_{2016} = \frac{3.664.128 + 7.332.424 + 1.509.251 + 0}{5.530.117} = 2,26$$

Pokriće troška kamata

$$PTK_{2015} = \frac{\text{dobit prije poreza i kamata}}{\text{kamate}} = \frac{909.075 + 351.896}{351.896} = 3,58$$

$$PTK_{2016} = \frac{1.188.770 + 355.334}{355.344} = 4,35$$

Faktor zaduženosti

$$FZ_{2015} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{zadržana dobit + amortizacija}} = \frac{1.769.346 + 6.407.522 + 8.068.703 + 7.613}{549.481 + 1.271.393} = 8,92$$

$$FZ_{2016} = \frac{1.509.251 + 3.664.128 + 7.332.424 + 0}{778.963 + 1.388.149} = 5,77$$

Stupanj pokrića I

$$SP I_{2015} = \frac{\textit{glavnica}}{\textit{dugotrajna imovina}} = \frac{5.112.000}{11.233.625} = 0,455$$

$$SP I_{2016} = \frac{5.530.117}{8.488.417} = 0,651$$

Stupanj pokrića II

$$SP II_{2015} = \frac{\textit{glavnica} + \textit{dugoročne obveze}}{\textit{dugoročna imovina}} = \frac{5.112.000 + 6.407.522}{11.233.625} = 1,025$$

$$SP II_{2016} = \frac{5.530.117 + 3.664.128}{8.488.417} = 1,083$$

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Tablica 26: Izračun pokazatelja aktivnosti

Koeficijent obrta ukupne imovine

$$KOU I_{2015} = \frac{\textit{ukupni prihodi}}{\textit{ukupna imovina}} = \frac{34.097.187}{21.365.184} = 1,596$$

$$KOU I_{2016} = \frac{34.539.406}{18.035.920} = 1,915$$

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

$$KOK I_{2015} = \frac{\textit{ukupni prihodi}}{\textit{kratkotrajna imovina}} = \frac{34.097.187}{10.016.916} = 3,404$$

$$KOK I_{2016} = \frac{34.539.406}{9.464.265} = 3,649$$

Koeficijent obrta potraživanja

$$KOP_{2015} = \frac{\textit{prihodi od prodaje}}{\textit{potraživanja od kupaca}} = \frac{2.740.912 + 30.122.220}{3.140.209} = 10,465$$

$$KOP_{2016} = \frac{5.004.617 + 28.128.307}{3.375.267} = 9,816$$

Trajanje naplate potraživanja

$$TNP_{2015} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrta potraživanja}} = \frac{356}{10,465} \approx 35 \text{dana}$$

$$TNP_{2016} = \frac{365}{9,816} \approx 35 \text{dana}$$

Koeficijent obrta zaliha

$$KOZ_{2015} = \frac{\text{troškovi za prodano}}{\text{zalihe}} = \frac{26.372.521}{2.705.413} = 9,748$$

$$KOZ_{2016} = \frac{24.337.076}{2.176.871} = 11,180$$

Dani vezivanja zaliha

$$DV_{2015} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrta zaliha}} = \frac{365}{9,748} \approx 35 \text{dana}$$

$$DV_{2016} = \frac{365}{11,180} \approx 33 \text{dana}$$

Izvor: Izračun autorice prema finansijskim izvještajima

Tablica 27: Izračun pokazatelja ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

$$EUP_{2015} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}} = \frac{33.901.782}{31.721.314} = 1,069$$

$$EUP_{2016} = \frac{34.296.642}{31.719.723} = 1,081$$

Ekonomičnost prodaje

$$EP_{2015} = \frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{rashodi od prodaje}} = \frac{2.740.912 + 30.122.220}{26.372.521} = 1,246$$

$$EP_{2016} = \frac{5.004.617 + 28.128.307}{24.337.076} = 1,361$$

Ekonomičnost financiranja

$$EF_{2015} = \frac{\text{financijski prihodi}}{\text{financijski rashodi}} = \frac{195.405}{351.896} = 0,555$$

$$EF_{2016} = \frac{242.764}{355.334} = 0,683$$

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Tablica 28: Izračun pokazatelja profitabilnosti

Bruto profitna marža

$$BPM_{2015} = \frac{\text{dobit prije poreza i kamata}}{\text{ukupni prihodi}} = \frac{909.075 + 195.405}{34.097.187} * 100\% = 3,24\%$$

$$BPM_{2016} = \frac{1.188.770 + 0}{34.539.406} * 100\% = 3,44\%$$

Neto profitna marža

$$NPM_{2015} = \frac{\text{neto dobit} + \text{kamate}}{\text{ukupni prihodi}} = \frac{549.481 + 195.405}{34.097.187} * 100\% = 2,18\%$$

$$NPM_{2016} = \frac{778.936 + 0}{34.539.406} * 100\% = 2,26\%$$

Rentabilnost imovine (ROA)

$$ROA_{2015} = \frac{\text{dobit prije poreza i kamata}}{\text{ukupna imovina}} = \frac{909.075 + 195.405}{21.365.184} * 100\% = 5,17\%$$

$$ROA_{2016} = \frac{1.188.770 + 0}{18.035.920} * 100\% = 6,59\%$$

Rentabilnost glavnice (ROE)

$$ROE_{2015} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{vlastiti kapital}} = \frac{549.481}{5.112.000} * 100\% = 10,75\%$$

$$ROE_{2016} = \frac{778.963}{5.530.117} * 100\% = 14,09\%$$

Izvor: Izračun autorice prema financijskim izvještajima

Sažetak

Analizom financijskih izvještaja, podaci sadržani u njima se pretvaraju u realne informacije koje se koriste u svrhu upoznavanja ekonomske i financijske snage poduzeća. Temeljni financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaji o novčanom toku, bilješke uz financijske izvještaje te izvještaji o promjeni glavnice. Najvažnije metode analize financijskih izvještaja su analiza trenda, komparativna analiza i analiza putem pokazatelja.

Cilj ovog rada je bio prikazati važnost financijskih izvještaja, tehnika i metoda koje se primjenjuju u njihovoj analizi, te na primjeru poduzeća Draco d.o.o. utvrditi uspješnost poslovanja kroz analizu financijskih pokazatelja. Istraživanje je obuhvatilo dva razdoblja (2015. i 2016. godinu). Uspoređujući financijske podatke ovog poduzeća može se zaključiti kako je poduzeće Draco d.o.o. profitabilno malo poduzeće, ali za opstanak na tržištu mora poboljšati likvidnost i smanjiti zaduženost.

Ključne riječi: financijski izvještaji, vertikalna i horizontalna analiza, analiza putem pokazatelja

Summary

Through financial statement analysis, the information contained within them can be processed to provide real information which can be used to obtain an understanding of the economic and financial strength of a business. The core statements are the statements of financial position, statement of profit and loss, changes in equity and cash flows along with the notes. The most important methods of analysing the financial statements are through trend analysis, comparative analysis and analysis through key indicators. The aim of this paper is to demonstrate the importance of the financial statements, the techniques and methods that are used to analyse them and, using the example of Draco d.o.o., to assess the success of a company's performance through an analysis of key indicators. The assessment considers two financial periods (2015 and 2016). Assessing the financial results, we can conclude that Draco d.o.o. is a profitable small business which must improve its liquidity and decrease its debt levels.

Key words: financial statements, vertical and horizontal analysis, analysis through key indicators